

HƯỚNG DẪN

TRIỂN KHAI MÔ HÌNH CÔNG TÁC XÃ HỘI VÀ TƯ VẤN TÂM LÝ TẠI CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG

Báo cáo viên: ThS. Vũ Thị Lệ Thanh

PGS.TS Trịnh Thị Linh

PGS.TS Bùi Thị Xuân Mai

CHUYÊN ĐỀ 1:

SỰ CẦN THIẾT VÀ CƠ SỞ PHÁP LÝ THỰC HIỆN MÔ HÌNH CÔNG TÁC XÃ HỘI VÀ TƯ VẤN TÂM LÝ TẠI CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG

Báo cáo viên: ThS. Vũ Thị Lệ Thanh

PGS.TS Trịnh Thị Linh

PGS.TS Bùi Thị Xuân Mai

I. Bối cảnh và sự cần thiết

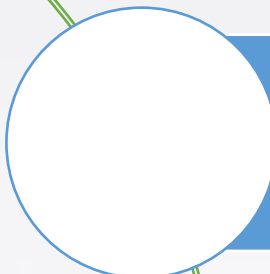
Trường học là nơi trẻ em dành nhiều thời gian hàng ngày và cũng là môi trường có ảnh hưởng nhiều đến khả năng phát triển của các em.

Tuy nhiên, học sinh trong các trường học ở Việt Nam đã và đang phải đối mặt với nhiều vấn đề phức tạp, đa dạng, ảnh hưởng lớn tới việc học tập và quyền của các em.

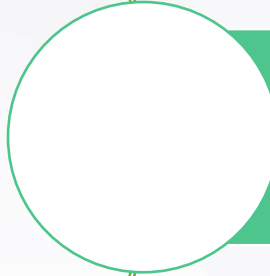
Sự thay đổi về nhiều mặt trong đời sống xã hội, gia đình và nhà trường đã tạo nên những sức ép tâm lý không nhỏ đối với các em học sinh

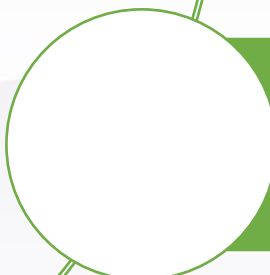
Một số vấn đề nổi bật

Có 15.400.000 kết quả (trên Google) nói đến mức độ phổ biến của bạo lực học đường.

73,5% học sinh được hỏi có nhu cầu được tư vấn, hỗ trợ tâm lý để giải quyết các vướng mắc, khó khăn

Những tệ nạn xã hội, những lối ăn chơi sa đọa, hưởng lạc, những bệnh tật nguy hiểm luôn rình rập và ảnh hưởng mạnh mẽ đến học sinh theo chiều hướng đe dọa, lôi kéo các em vào con đường tội lỗi

Ở Việt Nam

Mô hình “phòng tư vấn tâm lý học đường” đã được hình thành

Chủ yếu ở các cơ sở giáo dục ngoài công lập: Trung học thuộc Hà Nội, thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Hải Phòng.

Nhằm tập trung giải quyết những khó khăn của học sinh về vấn đề tâm – sinh lý, về định hướng nghề nghiệp.

Công tác TVTL này chủ yếu do giáo viên chủ nhiệm giải quyết nhưng lại thiếu các kỹ năng và kiến thức cần thiết và thường giải quyết theo kinh nghiệm của bản thân.

Ở Việt Nam

Bộ GDĐT đã ban hành và thực hiện hai Kế hoạch phát triển nghề CTXH trong ngành Giáo dục giai đoạn 2017-2020 và 2021-2025 và ban hành hai thông tư số 33/2018/TT-BGDĐT về CTXH học đường và thông tư số 31/2017/TT-BGDĐT về công tác TVTL cho học sinh trong trường phổ thông.

Từ năm 2017, CTXH đã được quan tâm đưa vào trong các cơ sở giáo dục nhằm tăng cường thêm cho công tác TVTL đã và đang được triển khai.

Năm 2021, Bộ GDĐT đã thực hiện đánh giá việc triển khai hai thông tư số 31/2017/TT-BGDĐT và thông tư số 33/2018/TT-BGDĐT tại 05 tỉnh/thành: Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, Quảng Ninh, Đồng Tháp, và Điện Biên.

Năm 2022, Bộ GDĐT đã tổ chức khảo sát tại 13 địa phương (Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Bình Dương, Bình Phước, Lạng Sơn, Thừa Thiên Huế, Lâm Đồng, Hòa Bình, Lào Cai, Tuyên Quang, Thanh Hóa, Cà Mau, Hà Giang) về thực trạng triển khai dịch vụ công tác xã hội và dịch vụ tư vấn tâm lý ở các cơ sở giáo dục.

Kết quả khảo sát

Các trường học hiện nay đang đồng thời triển khai CTXH và TVTL.

2/3 số trường đã thành lập tổ TVTL có đại diện của ban giám hiệu và cán bộ, giáo viên trong nhà trường.

Mặc dù mang tên là 'tổ TVTL' nhưng tổ này thực hiện cả hoạt động CTXH

Các hoạt động CTXH và TVTL thường được nhà trường thực hiện lồng ghép

Các hoạt động CTXH và TVTL đang được thực hiện kiêm nhiệm bởi các cán bộ, giáo viên,

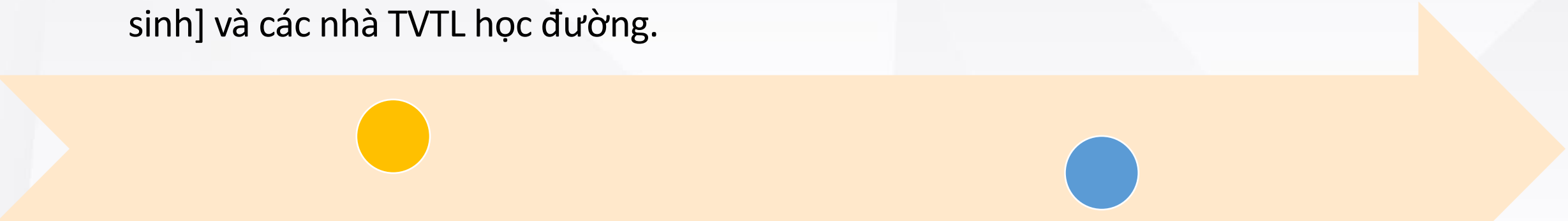
Khuyến nghị cần có ít nhất một cán bộ chuyên trách thực hiện đồng thời các hoạt động CTXH và TVTL ; các cán bộ, giáo viên thực hiện công tác này cần được tập huấn.

Đặc biệt cần phải có một mô hình phù hợp để hướng dẫn các nhà trường thực hiện công tác này một cách thống nhất

Trên thế giới

Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, học sinh có thể tìm kiếm sự hỗ trợ, giúp đỡ của nhiều cán bộ khác nhau, trong đó đặc biệt quan trọng là cán bộ CTXH [hay còn gọi là Cán bộ hỗ trợ học sinh] và các nhà TVTL học đường.

Các mô hình dịch vụ CTXH và mô TVTL trong trường học đã phát triển hàng trăm năm trên thế giới và hiện tại có mặt ở ít nhất 55 nước, trong đó có nhiều quốc gia ở châu Á.

Trên thế giới

Mô hình CTXH và TVTL chuyên trách [như ở Mỹ, Úc, New Zealand, Đài Loan, Singapore].

- Tuyển dụng cán bộ CTXH/TVTL làm việc toàn thời gian trong trường học.
- CTXH và TVTL thực hiện các chức năng can thiệp, phòng ngừa và phát triển nhằm tham vấn và hỗ trợ học sinh, giáo viên phòng ngừa và giải quyết các vấn đề tập trung vào bảo vệ trẻ em, chăm sóc SKTT, trốn học và tăng cường phúc lợi trẻ em.

Mô hình CTXH và TVTL bán chuyên trách [như Hồng Kông, Đài Loan, Singapore] thực hiện bởi những chuyên gia CTXH và TVTL

- Nhà trường có thể ký hợp đồng làm việc bán thời gian với những cán bộ CTXH hoặc TVTL chuyên nghiệp đến từ các trung tâm hay cơ sở cung cấp dịch vụ xã hội chuyên nghiệp hay tổ chức NGO.
- Các hợp đồng công việc này thường tập trung vào những công việc cụ thể nhằm giải quyết các vấn đề cụ thể của học sinh ở từng thời điểm.

Mô hình CTXH và TVTL bán chuyên trách do giáo viên thực hiện kiêm nhiệm [như ở Singapore].

- Chủ yếu sử dụng dịch vụ CTXH và TVTL chuyên nghiệp từ bên ngoài thông qua những hợp đồng bán thời gian với các chuyên gia.
- Thực hiện bởi cán bộ, giáo viên kiêm nhiệm trong các trường học là rất ít bởi vì các giáo viên chủ yếu ưu tiên cho công việc giảng dạy.

KẾT LUẬN

Việc triển khai một mô hình tích hợp giữa CTXH và TVTL tại các cơ sở giáo dục phổ thông [sau đây gọi tắt là mô hình CTXH – TVTL] là rất phù hợp để giải các vấn đề phức tạp, đan xen của học sinh và khả thi với điều kiện thực tế về thiếu nguồn nhân lực tại Việt Nam.

Mô hình CTXH – TVTL phù hợp với tính chất giao thoa giữa CTXH và TVTL.

Với xu hướng phát triển mang tính liên ngành trong CTXH và TVTL ở Việt Nam cũng như trên thế giới, việc trao đổi kinh nghiệm được thực hiện dễ dàng ở cả trong nước và quốc tế, do đó mô hình tích hợp CTXH-TVTL có thể nhận được những hỗ trợ, chia sẻ từ nhiều nguồn.

II. Cơ sở pháp lý

*Công ước
Quốc tế về
Quyền trẻ em*

*Luật Trẻ em
(2016)*

*Luật Giáo dục
(2019)*

*Nghị định
80/2017/NĐ-
CP*

*Nghị định
56/2017/NĐ-
CP*

*Thông tư
31/2017/TT-
BGDĐT*

*Thông tư
33/2018/TT-
BGDĐT*

*Thông tư
16/2017/TT-
BGDĐT*

*Thông tư
01/2017/TT-
BLĐTBXH*

CHUYÊN ĐỀ 2:

MỤC ĐÍCH, ĐỐI TƯỢNG CAN THIỆP, NHIỆM VỤ CỦA MÔ HÌNH CÔNG TÁC XÃ HỘI VÀ TƯ VẤN TÂM LÝ TẠI CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG

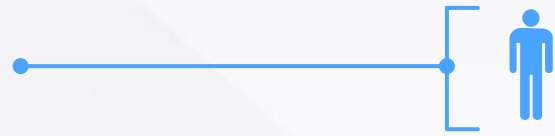
Báo cáo viên: ThS. Vũ Thị Lệ Thanh

PGS.TS Trịnh Thị Linh

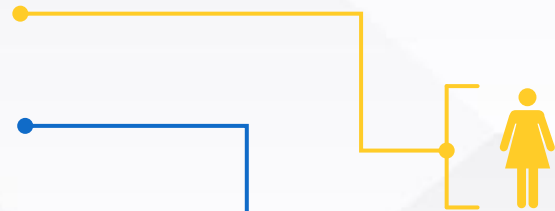
PGS.TS Bùi Thị Xuân Mai

I. Mục đích và các thành tố của mô hình công tác xã hội và tư vấn tâm lý tại các cơ sở giáo dục phổ thông

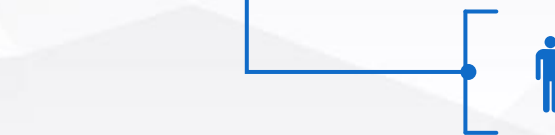
Mục đích của mô hình

Tăng cường các hoạt động CTXH và TVTL trong nhà trường

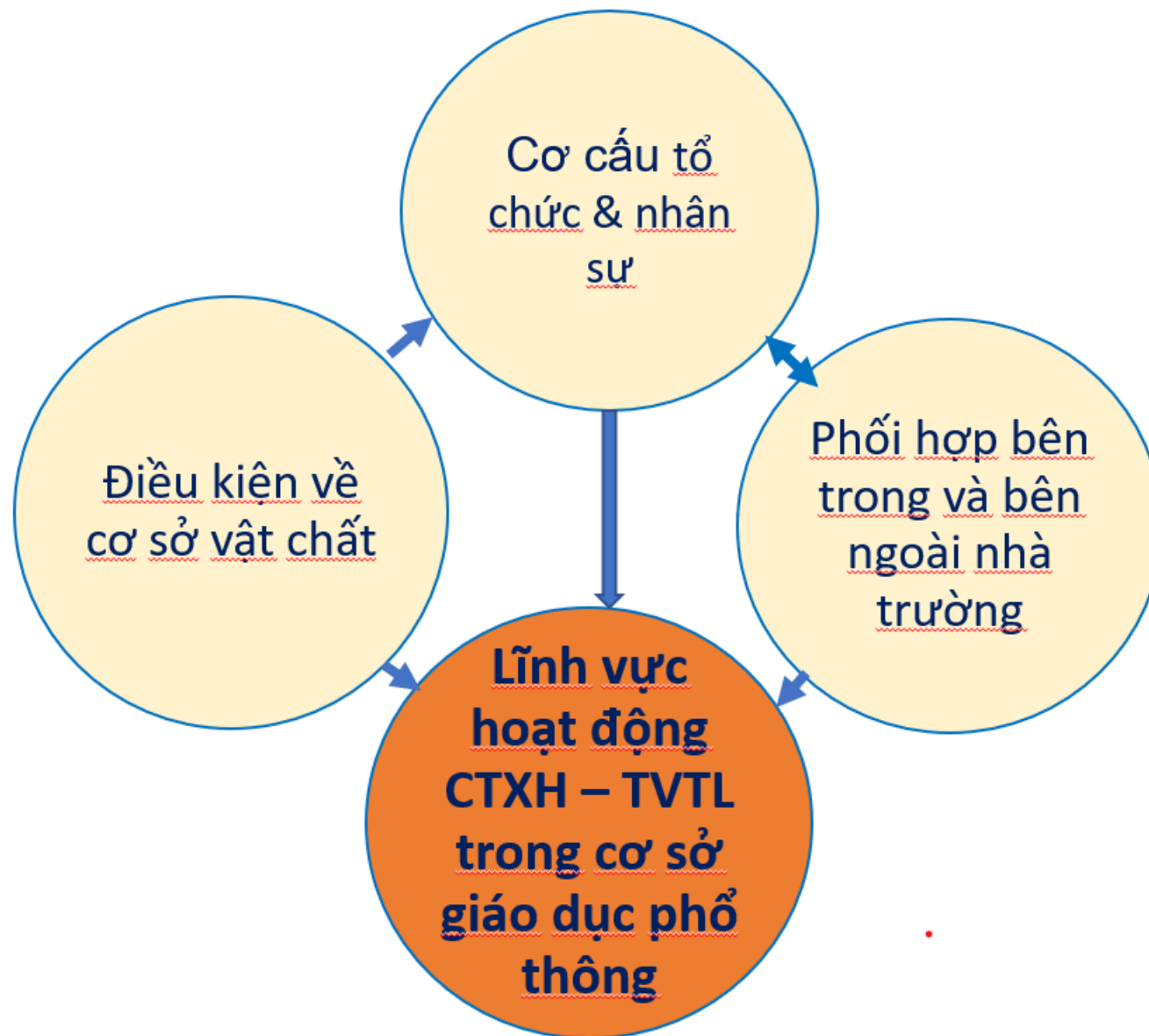

Nhằm phòng ngừa, hỗ trợ, can thiệp các trường hợp HS gặp phải các vấn đề ảnh hưởng đến học tập và cuộc sống,

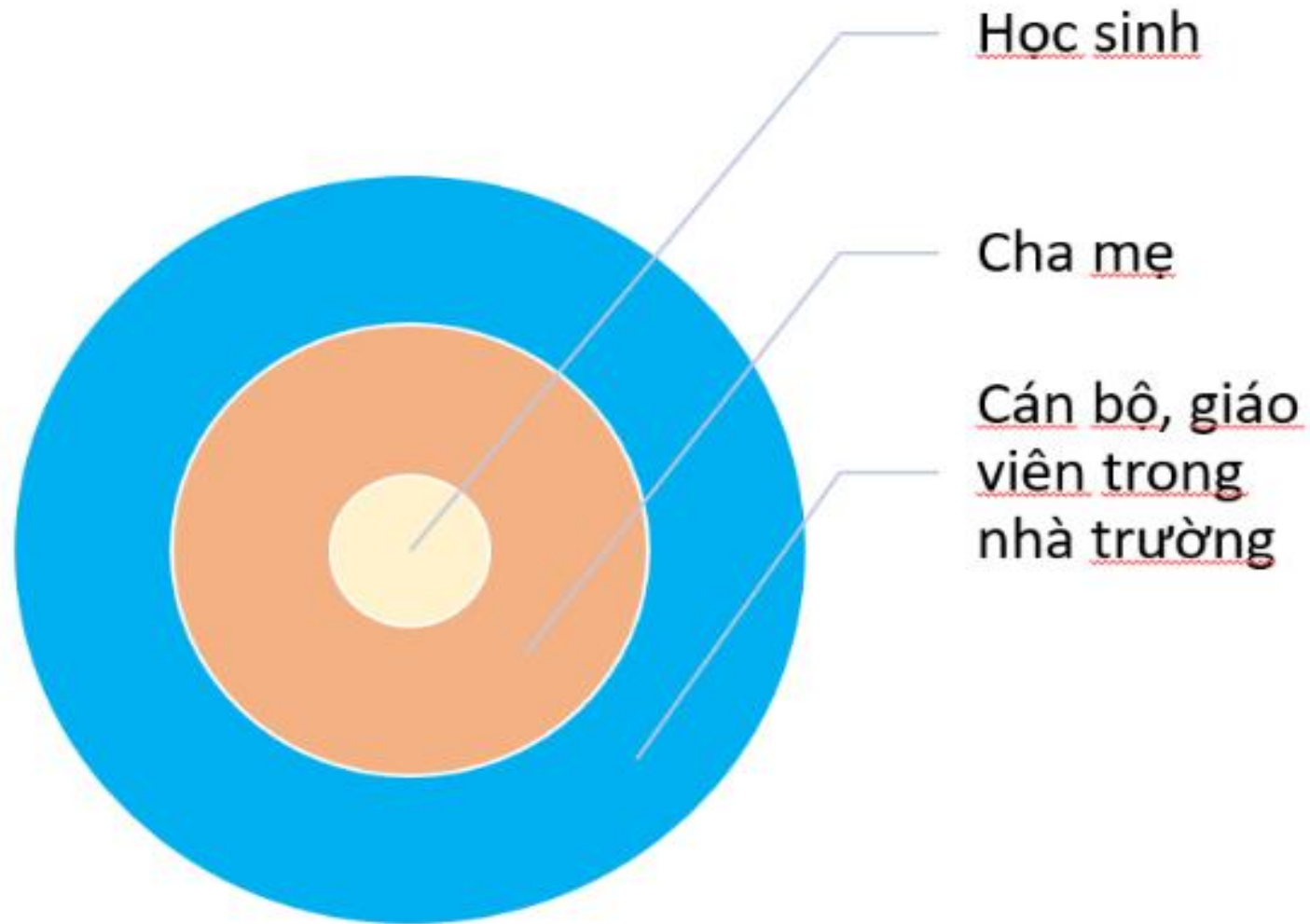
Từ đó nâng cao chất lượng dạy và học.

Các thành tố của Mô hình CTXH-TVTL

II. Đối tượng can thiệp của mô hình thí điểm công tác xã hội và tư vấn tâm lý tại các cơ sở giáo dục phổ thông

Đối tượng của mô hình

Đối tượng của mô hình

•Đối với học sinh:

- Phòng ngừa, can thiệp vấn đề liên quan tới học tập, vấn đề tâm lý – xã hội và các hình thức xâm hại và hành vi nguy cơ, hỗ trợ học sinh phát triển năng lực cá nhân và xã hội thông qua các hoạt động chuyên môn bằng phương thức làm việc cá nhân, nhóm và cộng đồng

•Đối với cha mẹ học sinh:

- Giúp cha mẹ học sinh hiểu được nhu cầu, tâm lý của học sinh; tăng cường kỹ năng làm cha mẹ tích cực.

•Đối với cán bộ, giáo viên trong nhà trường:

- Giúp các cán bộ, giáo viên làm việc với học sinh và cha mẹ học sinh có hiệu quả thông qua các kỹ năng tương tác với học sinh và giáo dục tích cực.

III. Nhiệm vụ công tác xã hội và tư vấn tâm lý tại các cơ sở giáo dục phổ thông

Khái niệm Công tác xã hội

CTXH là một ngành khoa học, một nghề thực hành

Nhằm thúc đẩy sự thay đổi, gắn kết và phát triển xã hội, tăng cường sự tự do và được trao quyền của người dân.

Nguyên tắc chủ đạo của CTXH là hướng tới công bằng xã hội, quyền con người, trách nhiệm tập thể và tôn trọng sự đa dạng

CTXH kết nối các cá nhân và tổ chức để giải quyết những thách thức và nâng cao chất lượng cuộc sống

Khái niệm Công tác xã hội Trường học

“là những ứng dụng toàn bộ các kiến thức, kỹ năng và đạo đức nghề nghiệp của ngành Công tác xã hội trong bối cảnh nhà trường.

Các nhà công tác xã hội trường học thực hành kiến thức chuyên môn, kiến thức thực tế của mình và coi nhà trường là phạm vi hoạt động chủ yếu để liên kết giữa HS, cha mẹ, GV và cộng đồng dân cư

Nhằm đưa ra những dịch vụ tương ứng với mục tiêu giáo dục của nhà trường.

Từ đó hỗ trợ học sinh giải quyết những vấn đề mà các em gặp phải và thúc đẩy sự phát triển lành mạnh của các em.

Đồng thời cũng giúp nhà trường thực hiện được những tôn chỉ và mục đích đã đề ra.”

Khái niệm Tư vấn tâm lý

Sự áp dụng nguyên tắc tâm lý, sức khỏe tinh thần hay nguyên tắc về sự phát triển con người

Thông qua các chiến lược can thiệp một cách có hệ thống về nhận thức, xúc cảm, hành vi

Tập trung vào sự phát triển cá nhân lành mạnh, phát triển nghề nghiệp cũng như vấn đề bệnh lý

Khái niệm Tư vấn tâm lý trường học

*Là sự hỗ trợ tâm lý,
giúp học sinh nâng
cao hiểu biết về bản
thân, hoàn cảnh gia
đình, mối quan hệ xã
hội,*

*Từ đó tăng cảm xúc
tích cực, tự đưa ra
quyết định trong
tình huống khó khăn
học sinh gặp phải khi
đang học tại nhà
trường*

Nhiệm vụ chung của CTXH & TVTL trong TH

Phòng ngừa: dành cho mọi học sinh
hoặc học sinh có nhu cầu

Hỗ trợ, can thiệp: dành
cho học sinh gặp phải vấn
đề

Chuyển gửi khi vượt
quá khả năng

Sự khác biệt giữa CTXH và TVTL

<i>CTXH học đường</i>	<i>Tư vấn tâm lý học đường</i>
Do cán bộ được đào tạo CTXH hoặc một số ngành liên quan/liền kề đảm nhiệm	Do các cán bộ được đào tạo chuyên ngành tâm lý học thực hiện
Hỗ trợ giải quyết nhiều vấn đề khác nhau từ vi mô như sức khỏe, tâm lý, pháp lý, nhận thức, hành vi, lối sống đến vĩ mô như nghèo đói, chính sách, quyền con người, công bằng xã hội,... (mang tính tổng quát nhiều hơn)	Chủ yếu hỗ trợ, can thiệp các vấn đề cảm xúc và hành vi, đặc biệt là các rối nhiễu tâm lý như trầm cảm, lo âu,... (đòi hỏi mang tính chuyên sâu)
Mục tiêu là cải thiện điều kiện sống và học tập	Mục tiêu là giúp học sinh vượt qua các khó khăn tâm lý nảy sinh trong hoạt động học tập và các mối quan hệ xã hội; cải thiện mối quan hệ giữa học sinh với học sinh, với thầy cô giáo, và gia đình
Tương tác nhiều hơn với các hệ thống nhằm kết nối nguồn lực cần thiết để hỗ trợ học sinh	Tập trung vào việc hỗ trợ, can thiệp vấn đề tâm lý mà học sinh gặp phải

Lồng ghép giữa CTXH và TVTL

Về phòng ngừa:

- Tổ chức giáo dục kỹ năng sống, giá trị sống, giáo dục giới tính, giáo dục tâm lý lứa tuổi;
- Tổ chức các hoạt động truyền thông, giáo dục phòng ngừa bạo lực, xâm hại.

Về hỗ trợ, can thiệp:

- Thực hiện đánh giá và lập kế hoạch hỗ trợ, can thiệp về tâm lý-xã hội cho cá nhân và nhóm học sinh;
- Thực hiện cung cấp các dịch vụ hỗ trợ, can thiệp về tâm lý-xã hội theo nhu cầu cá nhân và nhóm học sinh;

Về hỗ trợ, can thiệp:

- Kết nối, phối hợp với các hệ thống dịch vụ chuyên sâu ở bên ngoài trường học
- Chuyển gửi những học sinh có tổn thương về tâm lý, thể chất, xã hội vượt quá khả năng hỗ trợ của cơ sở giáo dục cho các chuyên gia về tâm lý-xã hội ở bên ngoài trường học;
- Giúp HS phục hồi trong hoặc sau khi tiến hành hỗ trợ, can thiệp nhằm giúp học sinh trở lại cuộc sống và học tập bình thường

CHUYÊN ĐỀ 3:

CƠ CẤU TỔ CHỨC VÀ CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA MÔ HÌNH CÔNG TÁC XÃ HỘI VÀ TƯ VẤN TÂM LÝ TẠI CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG

Báo cáo viên: ThS. Vũ Thị Lệ Thanh

PGS.TS Trịnh Thị Linh

PGS.TS Bùi Thị Xuân Mai

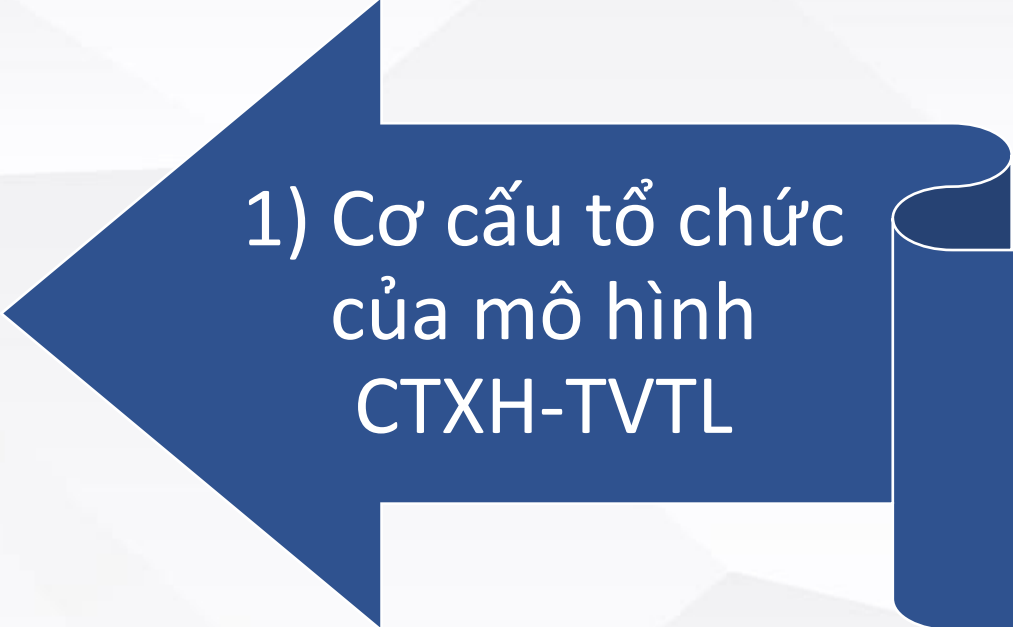
I. Tên gọi

Mô hình thí điểm công tác xã hội và tư vấn tâm lý tại các cơ sở giáo dục phổ thông [sau đây gọi tắt là Mô hình CTXH – TVTL]

II. Cơ cấu tổ chức và nhiệm vụ của các thành viên

Các khái niệm

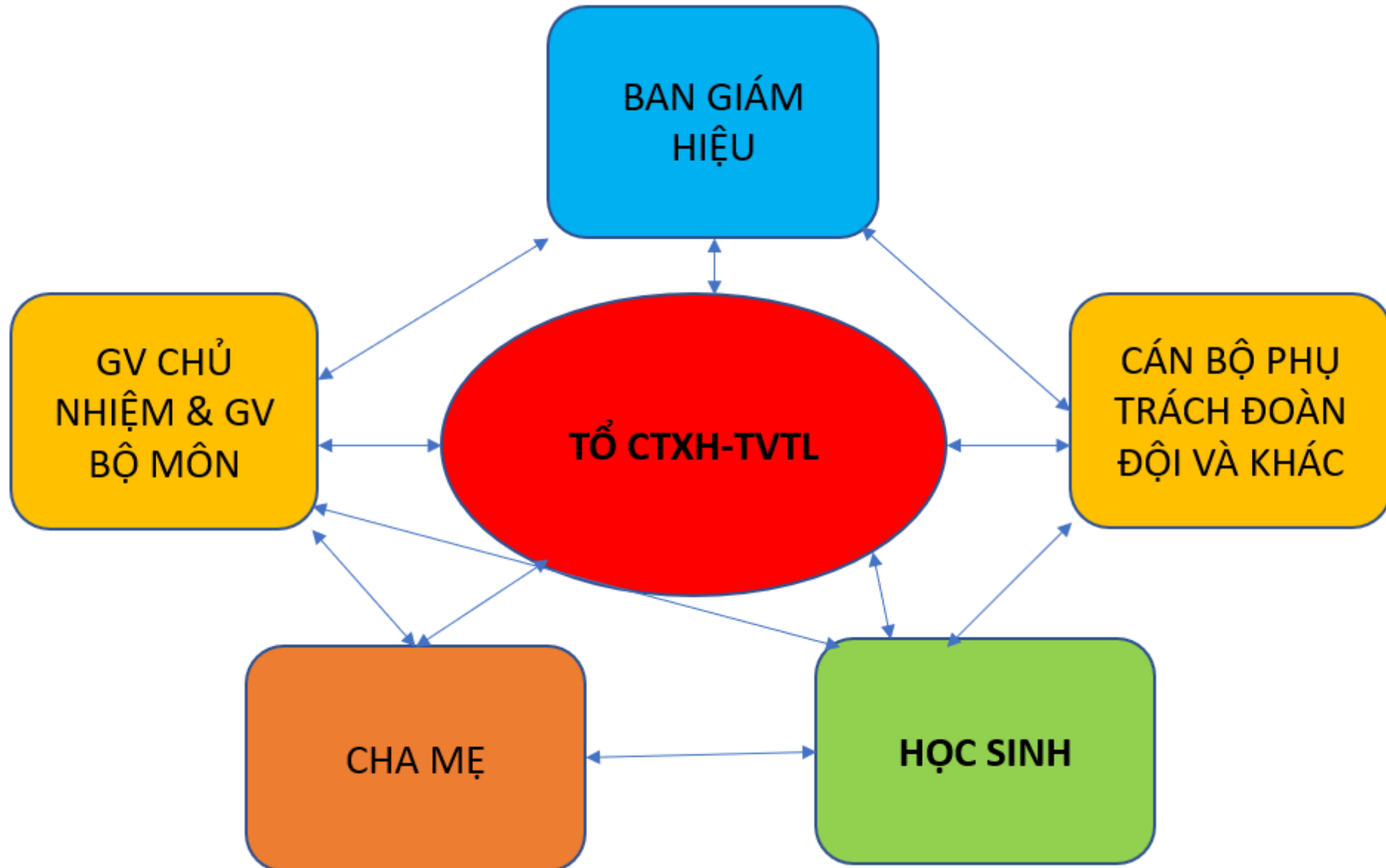
1) Cơ cấu tổ chức
của mô hình
CTXH-TVTL

2) Cơ cấu tổ chức
của tổ CTXH-TVTL

Mô hình CTXH-TVTL được đông đảo các thành viên trong một cơ sở giáo dục tham gia thực hiện bao gồm ban giám hiệu, cán bộ, giáo viên, học sinh, cha mẹ học sinh. Một bộ phận đóng vai trò cốt lõi để vận hành các hoạt động của mô hình đó là ‘tổ CTXH-TVTL’.

Cấu trúc tổ chức & nhiệm vụ của mô hình CTXH-TVTL

Cấu trúc tổ chức & nhiệm vụ của mô hình CTXH-TVTL

Ban giám hiệu có vai trò chỉ đạo, phê duyệt, hướng dẫn, hỗ trợ thực hiện các hoạt động của mô hình CTXH-TVTL;

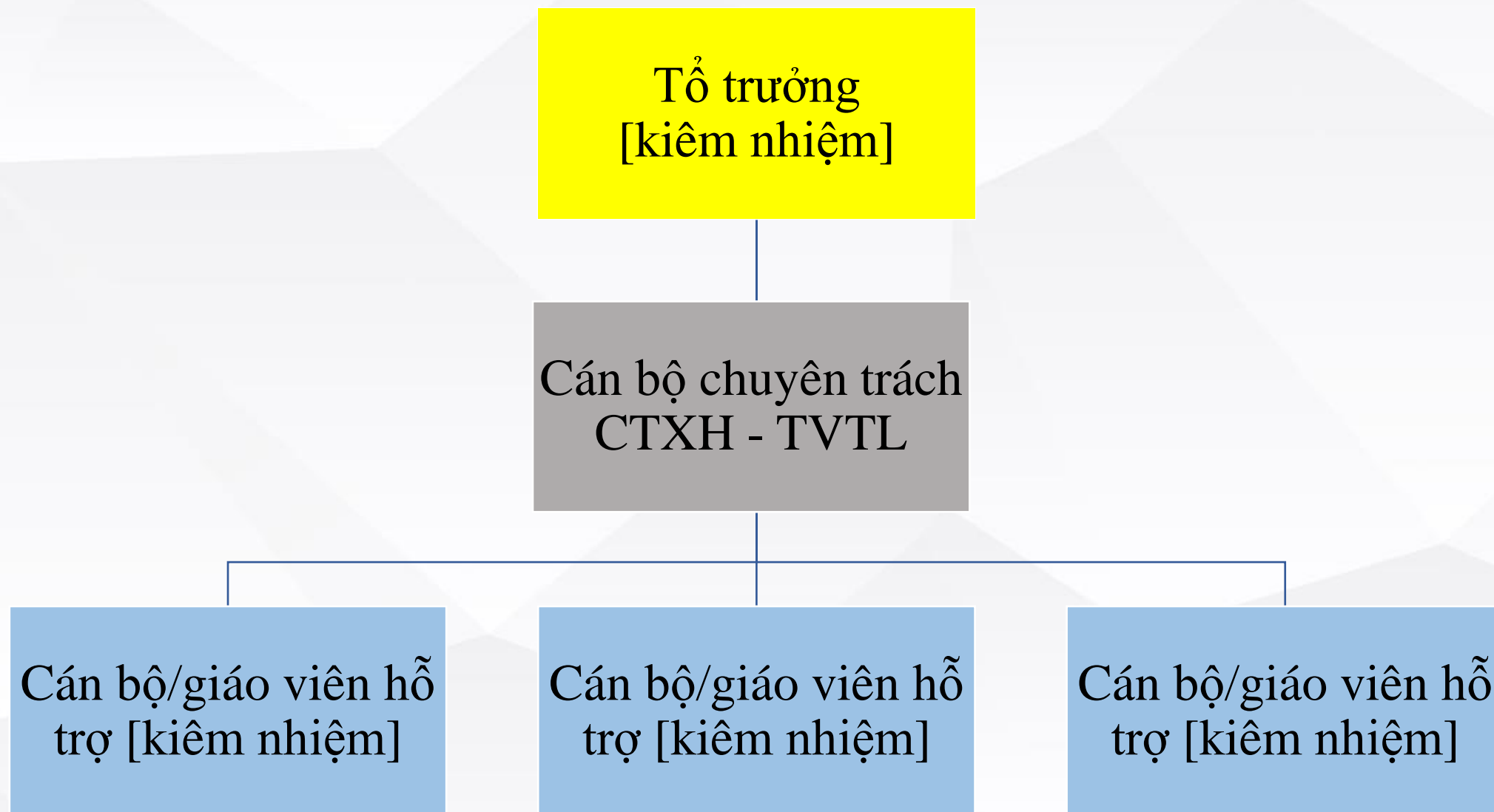
Cán bộ, giáo viên trong nhà trường vừa là đối tượng tác động của mô hình vừa là đối tượng thực hiện triển khai mô hình.

Cha mẹ và học sinh chủ yếu là đối tượng tác động của mô hình nhưng cũng tham gia hỗ trợ giải quyết các vấn đề liên quan theo sự hướng dẫn của tổ CTXH-TVTL;

Tổ CTXH-TVTL là đầu mối triển khai mô hình CTXH-TVTL.

Cấu trúc tổ chức của tổ CTXH-TVTL

Nhiệm vụ của các cá nhân trong tổ CTXH-TVTL

a) Nhiệm vụ của Tổ trưởng [kiêm nhiệm]

Tổ trưởng có thể là một thành viên trong ban giám hiệu hoặc một người do hiệu trưởng chỉ định làm việc kiêm nhiệm phụ trách vấn đề quản lý, giám sát tổ CTXH – TVTL.

-Chỉ đạo, hướng dẫn tổ CTXH – TVTL xây dựng kế hoạch hoạt động hàng năm, quý và tháng đảm bảo phù hợp với định hướng và chính sách của cơ sở giáo dục; trực tiếp rà soát và ký xác nhận vào bảng kế hoạch tổng hợp để trình thủ trưởng đơn vị phê duyệt;

-Trực tiếp hướng dẫn, kiểm tra, giám sát, đánh giá tiến trình thực hiện các hoạt động của tổ CTXH - TVTL theo kế hoạch hàng năm, quý và tháng;

-Hỗ trợ cán bộ CTXH – TVTL và các thành viên kiêm nhiệm giải quyết các vấn đề gặp phải trong quá trình cung cấp dịch vụ để bảo đảm hoàn thành các hoạt động theo kế hoạch;

-Thường xuyên gặp gỡ đối tượng hưởng lợi [học sinh, gia đình và cán bộ, giáo viên] để đánh giá mức độ hài lòng đối với dịch vụ do tổ CTXH – TVTL cung cấp;

-Đôn đốc và chỉ đạo việc báo cáo kết quả hoạt động của tổ CTXH – TVTL;

-Tổng hợp và báo cáo định kỳ hoặc đột xuất tình hình thực hiện của tổ CTXH – TVTL cho thủ trưởng đơn vị.

b) Nhiệm vụ của cán bộ chuyên trách CTXH và TVTL

-Cán bộ CTXH – TVTL là cán bộ chuyên trách, có thể là cán bộ biên chế hoặc cán bộ ký hợp đồng toàn thời gian.

Cán bộ CTXH – TVTL vừa chịu trách nhiệm chuyên môn lại vừa chịu trách nhiệm quản lý giám sát các cán bộ, giáo viên hỗ trợ kiêm nhiệm.

Cán bộ CTXH – TVTL chịu trách nhiệm giải trình và báo cáo trực tiếp cho Tổ trưởng.

b) Nhiệm vụ của cán bộ chuyên trách CTXH và TVTL

Về nhiệm vụ chuyên môn

-Sàng lọc, phân loại và tiếp nhận đối tượng cần được hỗ trợ về CTXH và TVTL;

-Đánh giá vấn đề và xác định các nhu cầu về chăm sóc thể chất, tinh thần và đạo đức của học sinh;

-Xây dựng kế hoạch và tổ chức các hoạt động trợ giúp cho học sinh, cha mẹ học sinh, cán bộ, giáo viên trong nhà trường;

-Thực hiện các hoạt động CTXH và TVTL phù hợp với lý thuyết, phương pháp và kỹ năng thực hành chuyên nghiệp;

-Đánh giá, rút kinh nghiệm về hoạt động nghiệp vụ CTXH và TVTL;

-Thực hiện kết nối, chuyển gửi và phối hợp với các chuyên gia ở bên trong và bên ngoài trường học TVTL;

-Lập hồ sơ ghi chép tiến trình thực hiện các hoạt động hỗ trợ cho học sinh.

b) Nhiệm vụ của cán bộ chuyên trách CTXH và TVTL

Về nhiệm vụ quản lý và giám sát:

-Chịu trách nhiệm xây dựng các chương trình, kế hoạch hoạt động hàng năm, quý và tháng phù hợp với mục đích, chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của tổ CTXH – TVTL;

-Trực tiếp điều hành, hướng dẫn, kiểm tra, giám sát và đánh giá các thành viên kiêm nhiệm trong việc thực hiện các hoạt động của tổ CTXH – TVTL theo kế hoạch hàng năm, quý và tháng;

-Giám sát, hỗ trợ các thành viên kiêm nhiệm giải quyết các vấn đề gặp phải trong quá trình thực hiện các hoạt động theo kế hoạch;

-Giám sát, hỗ trợ chuyên môn cho các thành viên hỗ trợ kiêm nhiệm và các cán bộ, giáo viên khác trong nhà trường thông qua trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm, tập huấn, hội thảo... để từ đó tăng cường năng lực cung cấp dịch vụ có chất lượng;

b) Nhiệm vụ của cán bộ chuyên trách CTXH và TVTL

Về nhiệm vụ quản lý và giám sát:

-Giám sát, hỗ trợ tinh thần cho các thành viên hỗ trợ kiêm nhiệm và các cán bộ, giáo viên khác trong nhà trường nhằm ngăn ngừa và ứng phó với các tác động tiêu cực do phải tiếp xúc với các trường hợp khó khăn; và hỗ trợ những kỹ năng tự chăm sóc bản thân, ứng phó phù hợp với những tình huống “kiệt sức”;

-Thường xuyên gặp gỡ đối tượng hưởng lợi [học sinh, gia đình và cán bộ, giáo viên trong nhà trường] để đánh giá mức độ hài lòng đối với dịch vụ do tổ CTXH – TVTL cung cấp để từ đó điều chỉnh dịch vụ cho phù hợp;

-Đôn đốc và hỗ trợ các thành viên kiêm nhiệm thực hiện báo cáo về kết quả hoạt động thuộc phạm vi quản lý;

-Tổng hợp và báo cáo định kỳ hoặc đột xuất tình hình thực hiện các hoạt động cho Tổ trưởng.

c) Nhiệm vụ của cán bộ, giáo viên hỗ trợ [kiêm nhiệm]

-Thành viên hỗ trợ kiêm nhiệm là những cán bộ, giáo viên trong nhà trường được phân công tham gia thực hiện các hoạt động của tổ CTXH – TVTL.

Thành viên hỗ trợ kiêm nhiệm thực hiện một số nghiệp vụ CTXH và TVTL có yêu cầu đơn giản về lý thuyết, phương pháp và kỹ năng thực hành theo sự phân công.

c) Nhiệm vụ của cán bộ, giáo viên hỗ trợ [kiêm nhiệm]

-Chủ động phối hợp với các cán bộ, giáo viên, HS và CMHS để phát hiện, tiếp nhận trường hợp HS có nhu cầu cần được giúp đỡ;

-Tham gia sàng lọc, phân loại và tiếp nhận đối tượng theo sự phân công;

-Tham gia thực hiện đánh giá vấn đề và xác định các nhu cầu của học sinh theo sự phân công;

-Đề xuất kế hoạch và trực tiếp thực hiện kế hoạch trợ giúp học sinh trong phạm vi cụ thể được giao;

-Tham gia thực hiện các hoạt động CTXH và TVTL có yêu cầu đơn giản về lý thuyết, phương pháp và kỹ năng thực hành trong phạm vi được phân công;

-Tham gia theo dõi và đánh giá hoạt động hỗ trợ, can thiệp; đề xuất điều chỉnh kế hoạch trợ giúp nếu cần thiết theo sự phân công;

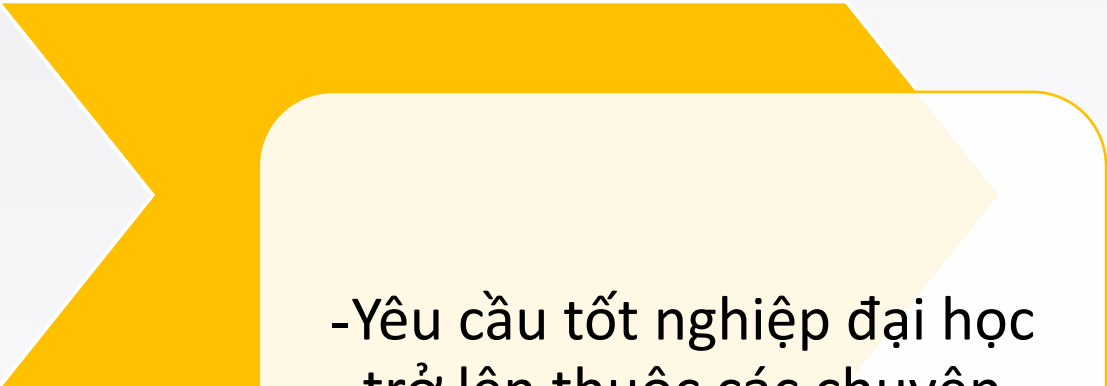
-Tham gia kết nối, chuyển gửi cho các cá nhân, cơ quan, tổ chức cung cấp dịch vụ ở bên trong và bên ngoài trường học theo sự phân công;

-Ghi chép tiến trình thực hiện hoạt động và báo cáo theo sự phân công.

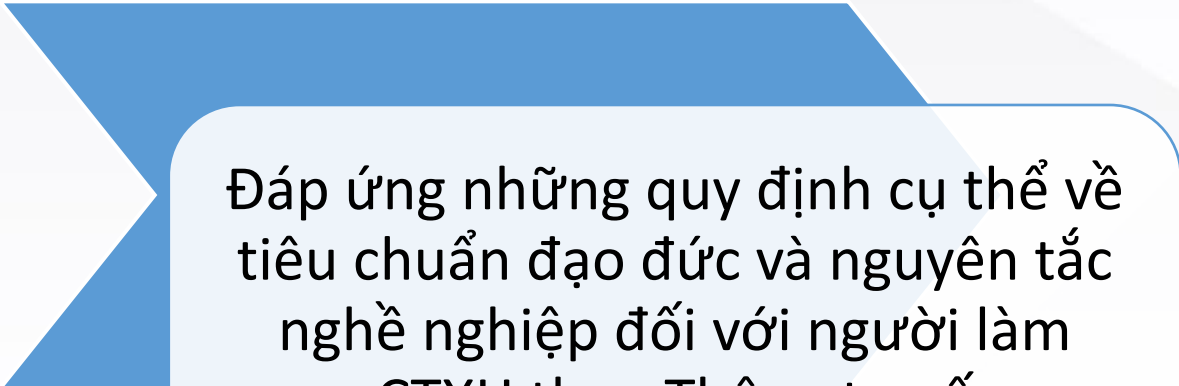
III. Yêu cầu về đào tạo và trình độ chuyên môn của tổ CTXH-TVTL

Đối với cán bộ chuyên trách CTXH và TVTL

-Yêu cầu tốt nghiệp đại học trở lên thuộc các chuyên ngành như CTXH, tâm lý học, giáo dục hoặc giáo dục đặc biệt.

Đáp ứng những quy định cụ thể về tiêu chuẩn đạo đức và nguyên tắc nghề nghiệp đối với người làm CTXH theo Thông tư số 01/2017/TT-BLĐTBXH và Quy tắc đạo đức trong hỗ trợ và tư vấn tâm lý trong Sổ tay hướng dẫn tư vấn tâm lý cho học sinh phổ thông ban hành kèm theo Quyết định số 4216/QĐ-BGDĐT.

Năng lực nghiệp vụ của cán bộ chuyên trách CTXH và TVTL

- Có kiến thức về quyền trẻ em và bảo vệ trẻ em; và các chương trình, luật pháp, chính sách quốc gia liên quan đến chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em;

- Có kiến thức và kỹ năng thực hành phù hợp với văn hóa vùng miền và có sự tham gia của học sinh và gia đình vào tiến trình đánh giá và can thiệp;

- Có khả năng độc lập, thực hiện thành thạo các kỹ năng, nghiệp vụ CTXH, TVTL chuyên nghiệp;

- Có khả năng nắm bắt và áp dụng các lý thuyết và phương pháp thực hành của CTXH và tâm lý học chuyên nghiệp trong quá trình thực hiện cung cấp dịch vụ;

- Có khả năng chủ trì, phối hợp với các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong quá trình thực hiện nhiệm vụ về CTXH và TVTL; chịu trách nhiệm cá nhân về kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao;

- Có khả năng hướng dẫn nghiệp vụ, phổ biến kinh nghiệm thuộc lĩnh vực CTXH và TVTL;

- Có kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin cơ bản, sử dụng được ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc thiểu số đối với cán bộ CTXH – TVTL công tác ở vùng dân tộc thiểu số theo yêu cầu vị trí việc làm.

Đối với cán bộ, giáo viên hỗ trợ [kiêm nhiệm]

-Các thành viên hỗ trợ kiêm nhiệm yêu cầu có chứng chỉ bồi dưỡng nghiệp vụ CTXH và TVTL do cơ sở đào tạo có thẩm quyền cấp theo chương trình do Bộ GDĐT ban hành. Nếu có bằng cao đẳng hay trung cấp CTXH thì được ưu tiên.

Nhân viên hỗ trợ kiêm nhiệm cần đáp ứng những quy định cụ thể về tiêu chuẩn đạo đức và nguyên tắc nghề nghiệp đối với người làm CTXH theo Thông tư số 01/2017/TT-BLĐTBXH; và Quy tắc đạo đức trong hỗ trợ và tư vấn tâm lý trong Sổ tay hướng dẫn tư vấn tâm lý cho học sinh phổ thông ban hành kèm theo Quyết định số 4216/QĐ-BGDĐT

Năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cán bộ, giáo viên hỗ trợ [kiêm nhiệm]

- Có kiến thức về quyền trẻ em và bảo vệ trẻ em; và các chương trình, luật pháp, chính sách quốc gia liên quan đến chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em;
- Có kiến thức và kỹ năng thực hành phù hợp với văn hóa vùng miền và có sự tham gia của học sinh và gia đình vào tiến trình đánh giá và can thiệp;
- Có khả năng phát hiện và tiếp nhận những học sinh có nhu cầu trợ giúp;
- Có khả năng độc lập, thực hiện được các kỹ năng, nghiệp vụ CTXH và TVTL cơ bản trong phạm vi công việc được giao;
- Có khả năng làm việc theo nhóm trong quá trình thực hiện nhiệm vụ về CTXH và TVTL;
- Có kỹ năng giao tiếp với đối tượng là học sinh và cha mẹ;
- Có kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin cơ bản, sử dụng được ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc thiểu số đối với cán bộ công tác ở vùng dân tộc thiểu số theo yêu cầu vị trí việc làm.

IV. Hướng dẫn thực hiện một số lĩnh vực hoạt động cơ bản của công tác xã hội và tư vấn tâm lý

Lĩnh vực hoạt động 1 - Tư vấn tâm lý cho học sinh

Mục đích

1. Phòng ngừa, hỗ trợ và can thiệp (khi cần thiết) đối với học sinh đang gặp phải khó khăn về tâm lý trong học tập và cuộc sống để tìm hướng giải quyết phù hợp, giảm thiểu tác động tiêu cực có thể xảy ra; góp phần xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện và phòng, chống bạo lực học đường.

2. Hỗ trợ học sinh rèn luyện kỹ năng sống; tăng cường ý chí, niềm tin, bản lĩnh, thái độ ứng xử phù hợp trong các mối quan hệ xã hội; rèn luyện sức khỏe thể chất và tinh thần, góp phần xây dựng và hoàn thiện nhân cách.

Đối tượng

Các học sinh
có các vấn đề

Hoặc nguy cơ gặp những
khó khăn về tâm lý như
căng thẳng, lo âu, trầm
cảm, rối nhiễu tâm trí
hoặc hành vi, hay có vấn
đề về SKTT.

Nội dung chương trình

Các chương trình TVTL cho học sinh có thể xây dựng phù hợp với từng giai đoạn phát triển của học sinh;

Giúp tất cả học sinh giải quyết được các vấn đề tâm lý gặp phải, cải thiện thành tích học tập, phát triển năng lực cá nhân và xã hội và lập kế hoạch nghề nghiệp.

Hoạt động

1. Tư vấn tâm lý lứa tuổi, giới tính, hôn nhân, gia đình, sức khỏe sinh sản vị thành niên phù hợp với lứa tuổi

2. Tư vấn, giáo dục kỹ năng, biện pháp ứng xử văn hóa, phòng, chống bạo lực, xâm hại và xây dựng môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện

3. Tư vấn tăng cường khả năng ứng phó, giải quyết vấn đề phát sinh trong mối quan hệ gia đình, thầy cô, bạn bè và các mối quan hệ xã hội khác

4. Tư vấn kỹ năng, phương pháp học tập hiệu quả và định hướng nghề nghiệp (tùy theo cấp học)

5. Tham vấn tâm lý đối với học sinh gặp khó khăn cần hỗ trợ, can thiệp, giải quyết kịp thời. Giới thiệu, hỗ trợ đưa đến các cơ sở, chuyên gia điều trị tâm lý đối với các trường hợp học sinh bị rối loạn tâm lý nằm ngoài khả năng tư vấn của trường

Nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

**a) Phòng
ngừa**

Học sinh, cha mẹ, giáo viên

**b) Tư
vấn, hỗ
trợ tâm
lý**

Quy trình 6 bước

**c) Kết
nối,
chuyển
gửi**

**Chuyên gia, cơ sở,
hệ thống của cộng đồng**

*a) Các hoạt động phòng ngừa
- đối với học sinh*

- Phòng chống xâm hại trẻ em
- Phòng chống lạm dụng game, chất gây nghiện
- Hướng dẫn kỹ năng giải quyết xung đột
- Giáo dục nâng cao hiểu biết về bản thân và người khác
- Dạy các kỹ năng xã hội, ứng xử, giao tiếp hiệu quả
- Nâng cao nhận thức nghề nghiệp, tư vấn hướng nghiệp

*a) Các hoạt động phòng ngừa
- đối với cha mẹ học sinh*

Giúp cha mẹ hiểu về các yếu tố liên quan đến học tập và tương tác của học sinh;

Tư vấn cho cha mẹ khi học sinh có vấn đề liên quan tới học tập, tương tác xuất phát từ vấn đề của cha mẹ, gia đình và môi trường xung quanh;

Cung cấp thông tin và giới thiệu các dịch vụ và nguồn lực hỗ trợ học sinh;

Làm việc về những vấn đề liên quan tới bắt nạt và bạo lực học đường;

Hợp tác cùng gia đình trong việc thực hiện các biện pháp giúp đỡ học sinh v.v...

Phát triển các kỹ năng tương tác với con cái: tư vấn, chia sẻ để gia đình hiểu đúng đặc điểm tâm lý lứa tuổi của học sinh, từ đó có cách thức tương tác phù hợp với học sinh, giúp học sinh đạt được kết quả học tập tốt và phát triển tâm lý lành mạnh

*a) Các hoạt động phòng ngừa
- đối với cán bộ, giáo viên trong trường học*

Rà soát, phát hiện các vấn đề ảnh hưởng đến cuộc sống và học tập của học sinh;

Thảo luận với cán bộ, giáo viên về các biện pháp can thiệp đối với một vấn đề mới được phát hiện;

Hỗ trợ cán bộ, giáo viên trong việc dạy và ứng xử với học sinh cũng như trong việc ứng xử với đồng nghiệp và cha mẹ học sinh.

b) Về tư vấn, hỗ trợ tâm lý

Tổ CTXH – TVTL có trách nhiệm làm việc và hỗ trợ trực tiếp cho những cá nhân hoặc nhóm học sinh có khó khăn về tâm lý hoặc có nguy cơ mắc phải các vấn đề về SKTT như bị căng thẳng, lo âu, rối nhiễu tâm trí...

Các hoạt động cụ thể bao gồm tư vấn tâm lý trực tiếp hoặc gián tiếp theo quy trình 6 bước được nêu tại “Sổ tay Hướng dẫn tư vấn tâm lý cho học sinh phổ thông”

c) Về kết nối chuyển gửi

Tổ CTXH – TVTL kết nối chuyển gửi những học sinh có các vấn đề tâm lý nghiêm trọng đến các cơ sở, chuyên gia điều trị tâm lý.

Tổ CTXH – TVTL có trách nhiệm thiết lập mối quan hệ hợp tác với các cơ sở cung cấp dịch vụ để phục vụ cho kết nối chuyển gửi.

Tùy vào từng trường hợp mà tổ CTXH – TVTL quyết định mức độ tham gia của mình

Trong quá trình kết nối chuyển gửi tổ CTXH – TVTL cần tiếp tục theo dõi và hỗ trợ các chuyên gia thực hiện cung cấp dịch vụ tham vấn, trị liệu.

Lưu ý

Việt Nam đã có hệ thống chăm sóc SKTT dựa vào cộng đồng Việt Nam cũng có một hệ thống chính sách về y tế, xã hội và giáo dục để hỗ trợ người có vấn đề SKTT.

Cán bộ CTXH- TVTL có thể tham gia như một thành viên trong hệ thống chăm sóc SKTT dựa vào cộng đồng:

Tham gia sàng lọc và phát hiện sớm rối loạn tâm thần ở học sinh

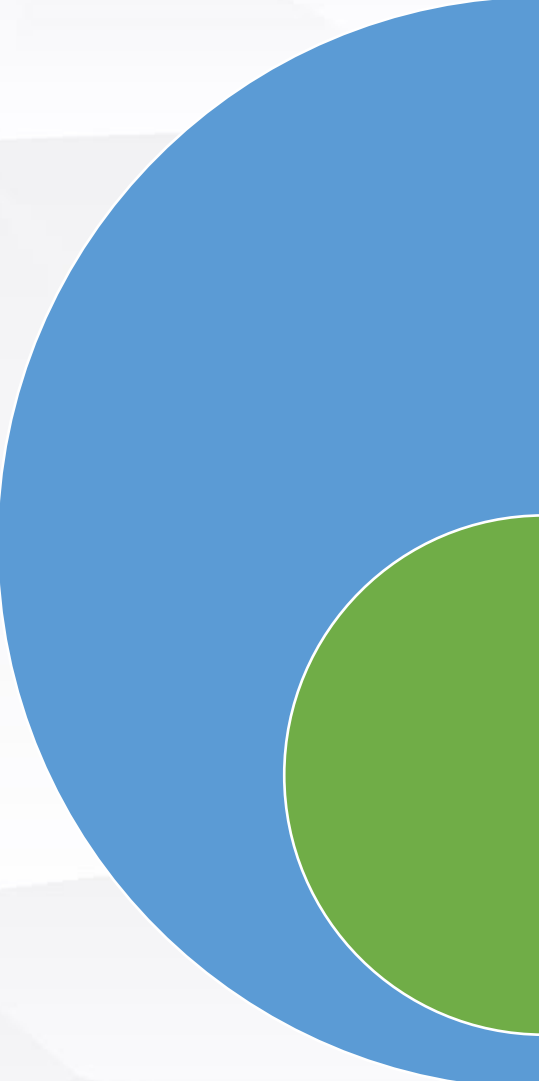
–Can thiệp khẩn cấp đối với trường hợp học sinh có hành vi tự sát hay gây hại cho bản thân trước khi chuyển gửi cho các chuyên gia chăm sóc SKTT

–Tham gia tư vấn tâm lý và chăm sóc tại nhà cho HS và cha mẹ theo hướng dẫn của chuyên gia.

**Lĩnh vực hoạt động 2:
Hỗ trợ, can thiệp cho học sinh bị xâm hại và
có nguy cơ bị xâm hại**

Mục đích

Mục đích của hoạt động này là phát hiện, tiếp nhận kịp thời những trường hợp học sinh bị xâm hại hoặc có nguy cơ bị xâm hại

Có hành động hỗ trợ, can thiệp hiệu quả bởi nhà trường và hệ thống bảo vệ trẻ em của chính phủ.

Đối tượng

Đối tượng học sinh được
hỗ trợ, can thiệp là
những học sinh bị xâm
hại, có nguy cơ bị bạo
hành, bóc lột

Học sinh có hoàn cảnh
đặc biệt khác

Hoạt động

1. Phát hiện, tiếp nhận & đánh giá sơ bộ trường hợp

Chủ động phát hiện, tiếp nhận các trường hợp học sinh bị xâm hại hay nguy cơ bị xâm hại; và đánh giá sơ bộ trường hợp

2. Chuyển gửi trường hợp

Chuyển gửi cho UBND xã, công an, cơ quan LĐTBXH những trường hợp HS có quan ngại đã bị tổn hại do xâm hại hoặc có nguy cơ bị xâm hại

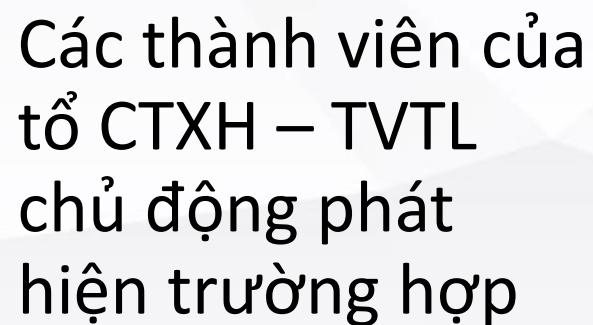
3. Hỗ trợ, can thiệp tại trường học

Nhà trường hỗ trợ tâm lý – xã hội cho trường hợp HS bị tổn hại do các hành vi không cố ý, bột phát giữa các học sinh và không có nguy cơ tiếp tục bị xâm hại

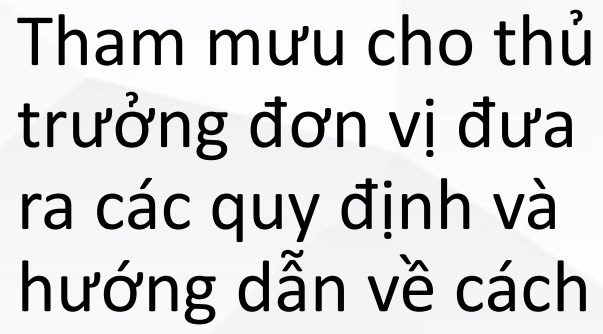

1) Phát hiện, tiếp nhận và đánh giá sơ bộ trường hợp

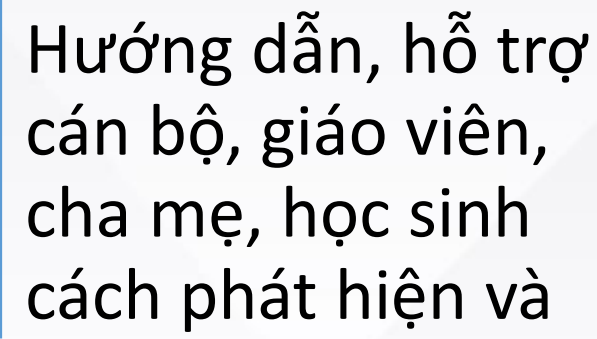
Phát hiện và thông báo:

Các thành viên của tổ CTXH – TVTL chủ động phát hiện trường hợp

Tham mưu cho thủ trưởng đơn vị đưa ra các quy định và hướng dẫn về cách phát hiện và thông báo trường hợp

Hướng dẫn, hỗ trợ cán bộ, giáo viên, cha mẹ, học sinh cách phát hiện và thông báo trường hợp

1) Phát hiện, tiếp nhận và đánh giá sơ bộ trường hợp

Tiếp nhận trường hợp:

Các thành viên của tổ
CTXH – TVTL có trách
nhiệm tiếp nhận các
thông báo

- Báo cáo cho thủ trưởng đơn vị
- Báo cáo trực tiếp cho cơ quan có thẩm quyền

1) Phát hiện, tiếp nhận và đánh giá sơ bộ trường hợp

Đánh giá sơ bộ trường hợp:

Đánh giá tình trạng tổn hại của học sinh về thể chất, tinh thần;

Đánh giá các yếu tố nguy cơ học sinh tiếp tục bị tổn hại

Đánh giá nhu cầu học sinh cần được hỗ trợ khẩn cấp về an toàn, y tế, ăn mặc.

1) Phát hiện, tiếp nhận và đánh giá sơ bộ trường hợp

Lưu ý:

Cán bộ CTXH-TVTL có thể liên hệ với những người liên quan để thu thập thêm thông tin.

Cán bộ CTXH-TVTL không có trách nhiệm phải đi xác minh thông tin hoặc tìm kiếm, thu thập bằng chứng.

Trong trường hợp không thu thập được thêm thông tin, những quan ngại hay nghi ngờ của cán bộ CTXH-TVTL về các vấn đề nêu trên được ghi nhận và chuyển gửi cho UBND hay công an xã/phường để tiến hành các bước tiếp theo.

2) Chuyển gửi trường hợp cho UBND xã/phường

Trường hợp học sinh có trải nghiệm và/hoặc có nguy cơ bị một hay nhiều hình thức xâm hại được quy định tại Luật trẻ em (2016):

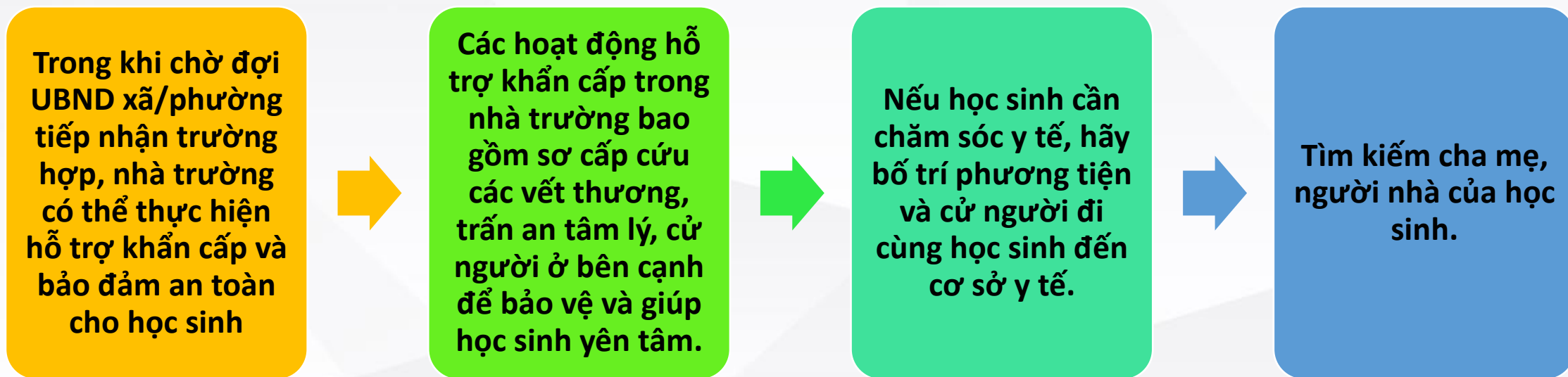
Cán bộ CTXH – TVTL cần nhanh chóng thông báo cho UBND cấp xã/phường, công an, cơ quan LĐTBXH.

Sau khi thông báo sẽ tiến hành chuyển gửi trường hợp để phối hợp hỗ trợ, can thiệp liên ngành theo Nghị định 56/2017/NĐ-CP.

2) Chuyển gửi trường hợp cho UBND xã/phường

- Chuyển gửi trong vòng **12 tiếng** kể từ khi tiếp nhận thông báo cho UBND hoặc công an xã/phường trường hợp học sinh bị tổn thương nghiêm trọng và có nguy cơ cao tiếp tục bị xâm hại

- Chuyển gửi trong vòng **48 tiếng** kể từ khi tiếp nhận thông báo cho UBND xã/phường nếu học sinh bị tổn thương và có tác động nhất định đến cuộc sống và học tập.

2) Chuyển gửi trường hợp cho UBND xã/phường

Sau khi chuyển gửi trường hợp, tổ CTXH – TVTL đóng vai trò phối hợp hỗ trợ, còn UBND xã/phường sẽ đóng vai trò chỉ đạo, điều hành xử lý trường hợp.

a) Cung cấp thông tin và tham gia đánh giá cụ thể

b) Tham gia xây dựng kế hoạch hỗ trợ, can thiệp do UBND xã/phường xây dựng

c) Tham gia thực hiện kế hoạch hỗ trợ, can thiệp

d) Tham gia rà soát, đánh giá thực hiện kế hoạch hỗ trợ, can thiệp

e) Tham gia đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch hỗ trợ, can thiệp

3) *Thực hiện hỗ trợ, can thiệp tại trường học*

Tổ CTXH – TVTL có thể xem xét hỗ trợ tâm lý, xã hội và giáo dục tại trường học cho những trường hợp sau:

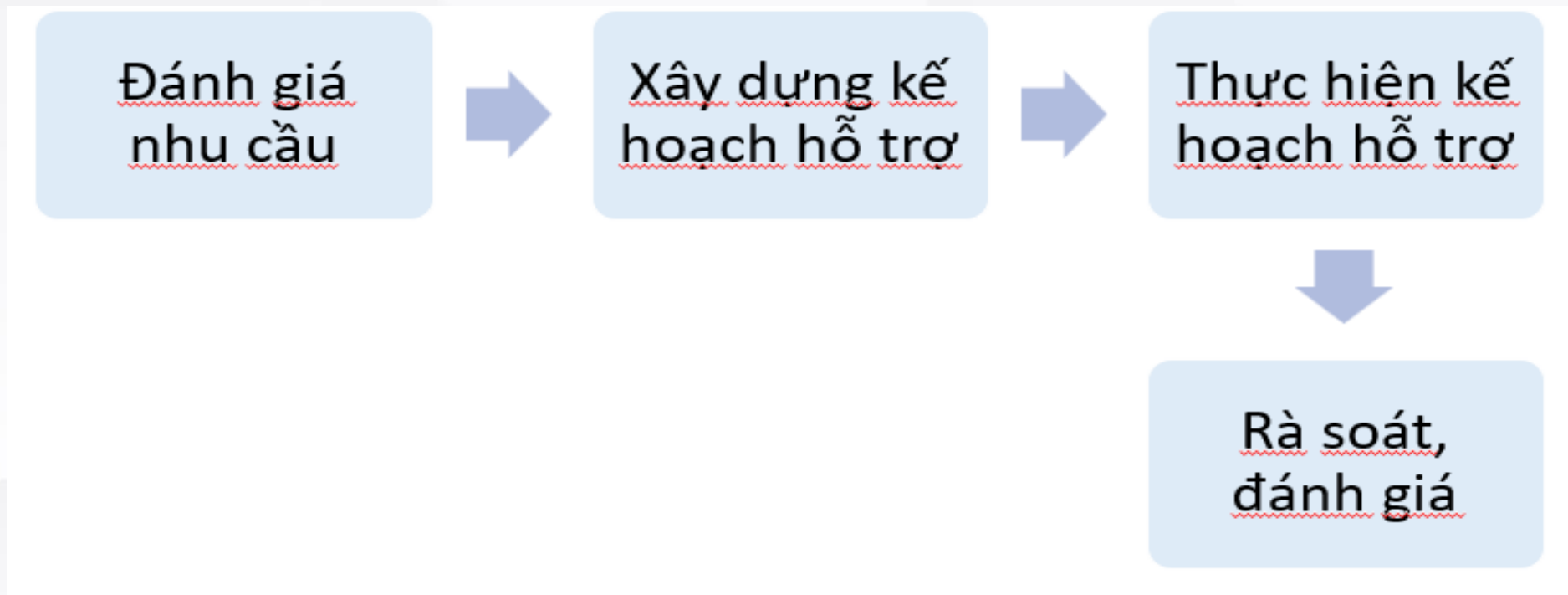
Học sinh có mức độ tổn thương về thể chất và tinh thần thấp [dường như không ảnh hưởng đến cuộc sống và học tập] và không có nguy cơ tiếp tục bị xâm hại;

Không đủ bằng chứng xác nhận việc học sinh bị xâm hại [bị tổn thương bởi những hành vi không cố ý, bột phát]

3) *Thực hiện hỗ trợ, can thiệp tại trường học*

Một số hoạt động triển khai hỗ trợ các vấn đề về tâm lý, xã hội và giáo dục cho học sinh tại trường học được thực hiện theo quy trình 4 bước:

Lĩnh vực hoạt động 3:
Hòa giải trong trường học

Đối tượng và mục đích

Hòa giải trong trường học là một tiến trình được áp dụng để hỗ trợ học sinh, cha mẹ học sinh và các cán bộ, giáo viên trong trường học giải quyết những xung đột, xích mích, bất đồng giữa hai bên hoặc nhiều bên để từ đó tăng cường chất lượng dạy và học.

Tạo ra một môi trường an toàn lành mạnh để học sinh có thể đưa ra quyết định và chịu trách nhiệm về các hành động của mình;

1) Thúc đẩy một nền văn hóa ứng xử mang tính xây dựng trong sự thừa nhận giá trị của con người, tính duy nhất của mỗi cá nhân, sự chấp nhận và tôn trọng quyền của mỗi người để đáp ứng nhu cầu của bản thân và bảo vệ lợi ích của mình mà không làm tổn hại đến người khác;

1) Tạo cơ hội cho học sinh phát triển những kỹ năng tự giải quyết vấn đề thông qua nguyên tắc tình nguyện và đạt được đồng thuận, khả năng duy trì mối quan hệ tốt đẹp, lâu dài.

Hoạt động và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

1. Xác định các bên liên quan

2. Tìm hiểu và lựa chọn vấn đề

3. Lựa chọn phương pháp hòa giải

4. Lựa chọn mong muốn

7. Đánh giá, kết thúc

6. Theo dõi & hỗ trợ thực hiện kế hoạch

5. Lập kế hoạch

Lưu ý

Nếu vấn đề và nguyện vọng của các bên đã được giải quyết thì sẽ kết thúc tiến trình hòa giải. Nếu vẫn còn những vấn đề và nguyện vọng chưa được giải quyết thì cần xem xét lại và bổ sung kế hoạch mới

Các hoạt động hòa giải trong trường học phần lớn sẽ do giáo viên thực hiện

Xung đột có thể xảy ra giữa học sinh với học sinh; giữa nhà trường với cha mẹ học sinh; hoặc giữa học sinh với cha mẹ/cán bộ, giáo viên trong nhà trường

Tổ CTXH – TVTL tham gia trong trường hợp HS có những xung đột nghiêm trọng; có mâu thuẫn với chính giáo viên của mình; hay mâu thuẫn với cha mẹ nhưng lại không muốn giáo viên chủ nhiệm tham gia .

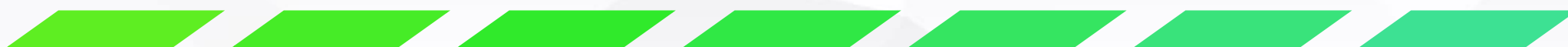
Nhiệm vụ cụ thể của tổ CTXH-TVTL theo từng hình thức hòa giải:

a. Hòa giải đồng đẳng

Giữa học sinh có những mâu thuẫn và có thể tự hòa giải với nhau.

Tổ CTXH – TVTL phối hợp với giáo viên để **giúp học sinh có được những kỹ năng** giải quyết xung đột.

Các chương trình cung cấp kỹ năng giải quyết xung đột được thực hiện dưới dạng các khóa học hoặc câu lạc bộ tự chọn.

Nhiệm vụ cụ thể của tổ CTXH-TVTL theo từng hình thức hòa giải:

b. Hòa giải giữa cha mẹ học sinh và nhà trường

Cha mẹ học sinh và nhà trường có thể có những xung đột về quan điểm hay lợi ích trong giáo dục học sinh.

Cán bộ CTXH – TVTL sẽ đứng ra hỗ trợ nhà trường giải quyết những tình huống khó xử.

Bước đầu tiên, cán bộ CTXH – TVTL, đóng vai trò là người khách quan, cần giúp các bên nhận diện xung đột. Sau đó, giúp họ xác định nguyên nhân và mong muốn của mình.

Tiến trình này có thể phải cần đến một loạt các cuộc họp với các bên liên quan tham gia: giáo viên, ban giám hiệu, cha mẹ học sinh, học sinh v.v.

Mục tiêu là giúp các bên đạt được thỏa thuận đáp ứng mong muốn của từng bên.

Trong trường hợp nhạy cảm, có thể mời một hòa giải viên ở bên ngoài đến trợ giúp để khiến các bên cảm thấy khách quan hơn và cán bộ CTXH – TVTL lúc này sẽ đóng vai trò trợ giúp.

Nhiệm vụ cụ thể của tổ CTXH-TVTL theo từng hình thức hòa giải:

c. Hòa giải giữa cha mẹ học sinh, giáo viên và học sinh

Xung đột giữa cha mẹ và HS về các chủ đề thảo luận thường liên quan đến việc học sinh học ở đâu [trường hợp học sinh chuyển cấp], học sinh chọn nghề gì [đối với học sinh trung học], học sinh ở với ai [trong trường hợp cha mẹ ly hôn], bản thân học sinh cần được tôn trọng, đối xử như thế nào và những điều khiến phải lo lắng khác

Xung đột giữa giáo viên và học sinh, trên thực tế không thường gặp, nhưng đôi khi cũng có những xung đột về quan điểm dạy và học, hay liên quan đến việc áp dụng các hình thức kỷ luật

Cần đảm bảo nguyên tắc “vì lợi ích tốt nhất của học sinh”, ở đó học sinh được bình đẳng nêu ý kiến, quan điểm và phải được lắng nghe

Khi thực hiện hòa giải giữa giáo viên và học sinh hoặc giữa cha mẹ và học sinh, cán bộ CTXH – TVTL cần hỏi ý kiến học sinh xem có cần cha mẹ tham gia không [và ngược lại]

Hãy luôn tôn trọng ý kiến của học sinh cho dù câu trả lời là đồng ý hay không đồng ý.

Nhiệm vụ cụ thể của tổ CTXH-TVTL theo từng hình thức hòa giải:

d. Hòa giải liên quan đến bảo vệ học sinh

Hòa giải trường hợp học sinh bị xâm hại thường được thực hiện giữa cha mẹ và thủ phạm xâm hại học sinh [*học sinh không tham gia*].

Phương pháp này giúp phục hồi những tổn thất cho học sinh cả về thể chất, tinh thần và vật chất và có tính phòng ngừa rất cao.

Mục đích của hình thức hòa giải này là để đem lại công bằng cho học sinh, nhưng cũng rất hữu ích cho thủ phạm và cha mẹ.

Với những trường hợp xâm hại học sinh không phải truy tố, cán bộ CTXH – TVTL có thể phối hợp với người làm công tác BVTE xã/phường thể thực hiện hòa giải.

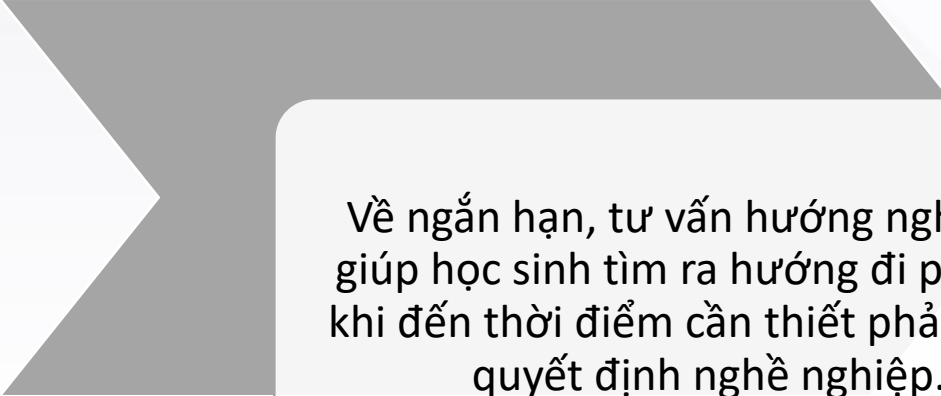
Trong trường hợp cần truy tố, xét xử, việc hòa giải có thể do tòa án thực hiện, lúc này cán bộ CTXH – TVTL có thể tham gia với vai trò hỗ trợ học sinh và gia đình và cung cấp các thông tin cần thiết cho hòa giải viên.

Lĩnh vực hoạt động 4: Tư vấn hướng nghiệp

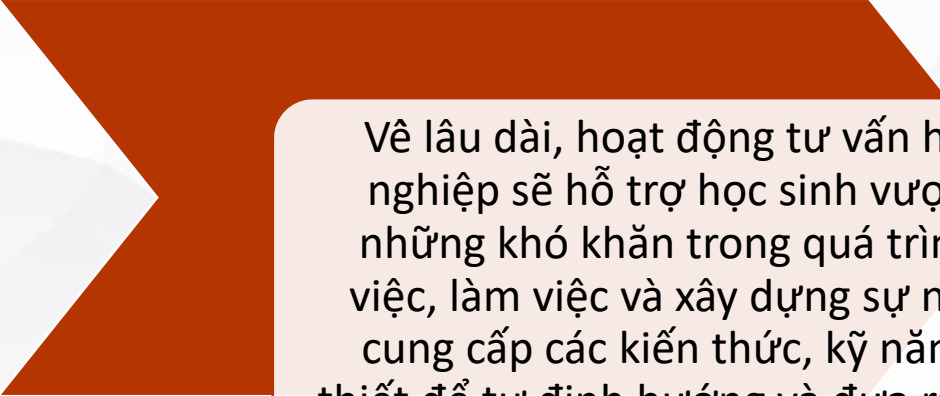

Đối tượng và mục đích

Tư vấn hướng nghiệp là hoạt động giúp học sinh có thể nhận biết và thấu hiểu bản thân cũng như thế giới nghề nghiệp trong hoàn cảnh xã hội nhất định, từ đó đưa ra các lựa chọn nghề nghiệp, con đường phát triển bản thân và sự nghiệp phù hợp.

Về ngắn hạn, tư vấn hướng nghiệp sẽ giúp học sinh tìm ra hướng đi phù hợp khi đến thời điểm cần thiết phải đưa ra quyết định nghề nghiệp.

Về lâu dài, hoạt động tư vấn hướng nghiệp sẽ hỗ trợ học sinh vượt qua những khó khăn trong quá trình tìm việc, làm việc và xây dựng sự nghiệp, cung cấp các kiến thức, kỹ năng cần thiết để tự định hướng và đưa ra những quyết định nghề nghiệp hợp lý.

Đối tượng và mục đích

Hiện nay các chương trình hướng nghiệp thường bắt đầu từ trung học cơ sở và tăng cường cho học sinh cấp trung học phổ thông.

Lớp 9 và lớp 10: KHÁM PHÁ

- Học sinh bắt đầu tìm hiểu về các ngành nghề tiềm năng và khám phá bản thân về tính cách, sở thích, đam mê, điểm mạnh và điểm yếu.
- Tại thời điểm này nhà trường sẽ tư vấn chia sẻ các thông tin chi tiết về ngành nghề trong tương lai.
- Các hình thức tư vấn thường thông qua các hoạt động ngoại khóa tại trường

Lớp 11: TĂNG TỐC

- HS được hỗ trợ tự thiết kế lộ trình học tập phù hợp với đam mê của bản thân để hướng đến ngành nghề và trường đào tạo chuyên nghiệp mình theo đuổi trong tương lai.
- HS được tư vấn nhóm hoặc tư vấn cá nhân để xây dựng kế hoạch và mục tiêu phù hợp với định hướng chọn ngành, chọn trường của mình.
- HS tham gia các hoạt động ngoại khóa chuyên sâu, hoạt động tình nguyện hoặc các sự kiện triển lãm, hội thảo nói về nghề nghiệp và thông tin về các trường đào tạo chuyên nghiệp.

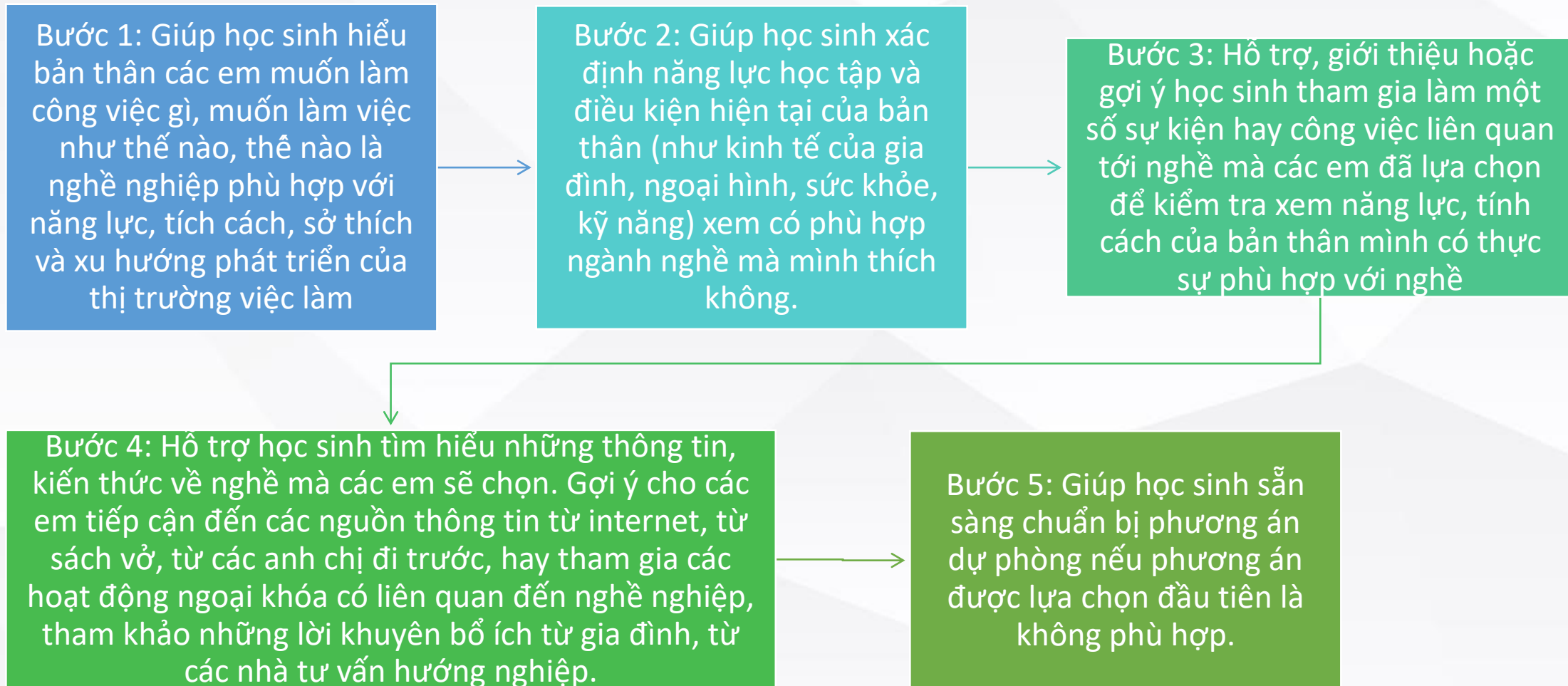
Lớp 12: VỀ ĐÍCH

- Học sinh Lớp 12 được giáo viên hay tư vấn viên hỗ trợ chuẩn bị những hồ sơ cần thiết để ứng tuyển đại học hay các trường nghề phù hợp.
- Ở giai đoạn “nước rút” này, học sinh sẽ dành nhiều thời gian cho mục tiêu học tập, tập trung ôn luyện, sẵn sàng cho các kỳ thi Trung học phổ thông quốc gia và đại học.

Hoạt động và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

Hiện nay các chương trình hướng nghiệp thường bắt đầu từ trung học cơ sở và tăng cường cho học sinh cấp trung học phổ thông.

Hoạt động và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

- Tư vấn hướng nghiệp chủ yếu sẽ do giáo viên chủ nhiệm và cán bộ Đoàn – Đội thực hiện thông qua các hình thức như sinh hoạt ngoại khóa, câu lạc bộ, tư vấn cá nhân v.v.

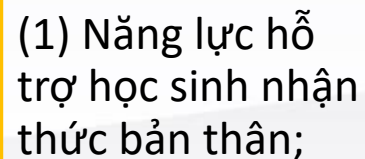
- Tổ CTXH-TVTL cũng có trách nhiệm hỗ trợ cán bộ, giáo viên thực hiện tư vấn hướng nghiệp khi có yêu cầu, đặc biệt cần hỗ trợ với những trường hợp học sinh có nhu cầu đặc biệt như học sinh khuyết tật, học sinh là nạn nhân của xâm hại, học sinh có vấn đề về tâm lý v.v.

- Tổ CTXH-TVTL có nhiệm vụ quan trọng là hỗ trợ nâng cao năng lực cho cán bộ, giáo viên để giúp họ thực hiện tốt nhiệm vụ này.

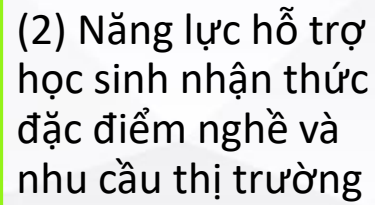

b) Tổ CTXH-TVTL thực hiện các hoạt động nâng cao năng lực tư vấn hướng nghiệp cho cán bộ, giáo viên trong nhà trường

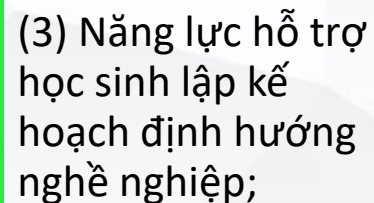
Mục đích của hoạt động nâng cao năng lực là giúp cán bộ, giáo viên trong trường học có năng lực tư vấn hướng nghiệp cho học sinh, được thể hiện ở các mặt như:

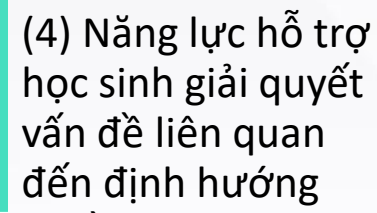
(1) Năng lực hỗ trợ học sinh nhận thức bản thân;

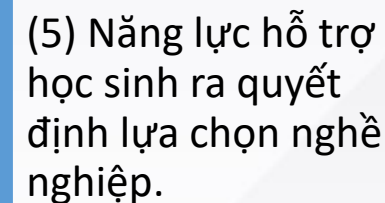
(2) Năng lực hỗ trợ học sinh nhận thức đặc điểm nghề và nhu cầu thị trường nghề;

(3) Năng lực hỗ trợ học sinh lập kế hoạch định hướng nghề nghiệp;

(4) Năng lực hỗ trợ học sinh giải quyết vấn đề liên quan đến định hướng nghề nghiệp;

(5) Năng lực hỗ trợ học sinh ra quyết định lựa chọn nghề nghiệp.

Hoạt động này còn hỗ trợ cán bộ, giáo viên phát triển một số kỹ năng như:

Mục đích của hoạt động nâng cao năng lực là giúp cán bộ, giáo viên trong trường học có năng lực tư vấn hướng nghiệp cho học sinh, được thể hiện ở các mặt như:

(1) Kỹ năng tư vấn, tham vấn định hướng nghề nghiệp;

(2) Kỹ năng tìm kiếm và xử lý thông tin liên quan đến định hướng nghề nghiệp;

(4) Kỹ năng tổ chức dạy học lồng ghép, tích hợp các kiến thức giáo dục hướng nghiệp trong môn học giáo viên phụ trách hay các hoạt động của đoàn thanh niên.

(3) Kỹ năng tổ chức các hoạt động giáo dục hướng nghiệp, chủ đề trải nghiệm hướng nghiệp cho học sinh;

Gợi ý cho thực hiện hoạt động xây dựng năng lực:

- Nghiên cứu nhu cầu cần hỗ trợ năng lực của cán bộ, giáo viên

- Xác định nội dung cụ thể cho chương trình nâng cao năng lực bồi dưỡng cho cán bộ, giáo viên

- Tham mưu với ban giám hiệu để xây dựng kế hoạch nâng cao năng lực cho cán bộ, giáo viên.

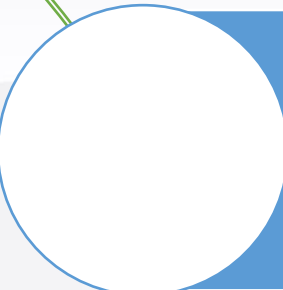
- Thực hiện các hoạt động nâng cao năng lực thông qua các khóa tập huấn, hội thảo theo năm học hoặc bồi dưỡng thường xuyên.

- Tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm sau tập huấn

Lĩnh vực hoạt động 5 – Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh

Khái niệm “Kỹ năng sống” & “Giáo dục kỹ năng sống”

Kỹ năng sống được hiểu là những kỹ năng cho phép cá nhân thực hành được các giao tiếp hiệu quả; đưa ra quyết định đúng đắn; thiết lập được mục tiêu cá nhân... để đạt được thành công trong cuộc sống và học tập.

Giáo dục kỹ năng sống là một tiến trình “tạo điều kiện cho sự phát triển các kỹ năng tâm lý xã hội cần thiết để giải quyết các yêu cầu và thách thức của cuộc sống hàng ngày”

Học sinh ở tất cả các độ tuổi cần được giáo dục kỹ năng sống. Tuy nhiên, mỗi độ tuổi khác nhau cần có những chương trình giáo dục năng sống khác nhau

Mục đích

Nhằm hỗ trợ học sinh thực hiện được các hành vi tích cực, có trách nhiệm đối với chính bản thân mình

Đưa ra được những chọn lựa để có cuộc sống lành mạnh hơn, chịu đựng được những áp lực tiêu cực tốt hơn và giảm thiểu các hành vi có hại.

5 khía cạnh cơ bản của kỹ năng sống

Ra quyết định
và giải quyết
vấn đề

Tư duy sáng
tạo và tư duy
phản biện.

Kỹ năng giao
tiếp và kỹ
năng liên cá
nhân

Tự nhận thức
và đồng cảm.

Ứng phó với
xúc cảm và sự
căng thẳng.

Hoạt động và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

-1. Lựa chọn và xây dựng nội dung giáo dục kỹ năng sống phù hợp với khả năng và nhu cầu theo lứa tuổi học sinh và đặc thù văn hóa-xã hội vùng miền

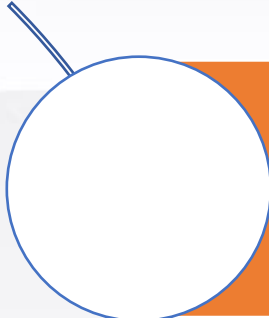
-2. Tổ chức các hoạt động hướng dẫn học sinh luyện tập, thực hành phát triển kỹ năng sống theo các phương pháp phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của học sinh, điều kiện của nhà trường và năng lực của người dạy

-3. Tổ chức đánh giá tiến độ phát triển kỹ năng sống của học sinh sau các giai đoạn rèn luyện

1. Lựa chọn và xây dựng chương trình giáo dục kỹ năng sống

Tổ CTXH – TVTL có nhiệm vụ hỗ trợ giáo viên lựa chọn và điều chỉnh các tài liệu giáo dục kỹ năng sống đã được Phòng/Sở Giáo dục cung cấp.

Tìm hiểu và lựa chọn các tài liệu kỹ năng sống từ các tổ chức để làm phong phú thêm chương trình giáo dục kỹ năng sống của nhà trường.

Chương trình giáo dục cần phù hợp với lứa tuổi, khả năng, nhu cầu của học sinh; văn hóa-xã hội vùng miền; điều kiện của cơ sở giáo dục và nhân sự.

***Tổ CTXH – TVTL cần xem xét các khía cạnh sau khi hỗ trợ giáo viên
xây dựng một bài giảng***

– Các đối tượng học sinh
thụ hưởng chương trình
giáo dục kỹ năng sống có
đặc điểm tâm-sinh-xã hội
như thế nào?

– Học sinh cần giải quyết
những vấn đề nào? Cần
phải thay đổi hành vi gì?

– Các thái độ của học sinh
đối với vấn đề cần được
giải quyết như thế nào?

Các nội dung cần làm rõ trong một bài giảng

– Lý do để xây dựng bài giảng

– Mục tiêu của bài giảng

– Các kỹ năng học sinh cần vận dụng để giải quyết vấn đề hoặc thay đổi hành vi

– Các phương pháp thực hành vận dụng các kỹ năng

– Vai trò của giáo viên, phụ huynh tham gia hỗ trợ học sinh thực hành các kỹ năng

2. Tạo môi trường thực hành cho học sinh

Tổ CTXH – TVTL cần giúp đỡ giáo viên, cha mẹ có chung sự hiểu biết về những kỹ năng mà học sinh đang cần được thực hành.

Nâng cao nhận thức về giáo dục kỹ năng sống cho cha mẹ để có được sự phối hợp đúng mức từ gia đình và để tạo môi trường gia đình tích cực cho học sinh thực hành những hành vi mới

Giúp giáo viên tổ chức các hoạt động ngoại khóa ; lồng ghép nội dung giáo dục kỹ năng sống vào hoạt động tham vấn, tư vấn.

3. Nâng cao năng lực cho giáo viên

Cập nhật những kiến thức, tài liệu về giáo dục kỹ năng sống cho giáo viên.

Tổ chức các khóa tập huấn, hội thảo, trao đổi kinh nghiệm

Tổ chức giao lưu với các chuyên gia đến từ các tổ chức đang làm việc với trẻ em

Lĩnh vực hoạt động 6 – Tư vấn kỹ năng làm cha mẹ tích cực

Mục đích

1. Nhằm cung cấp cho cha mẹ học sinh những kiến thức, kỹ năng về chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em

2. Có cách ứng xử tích cực đối với con cái nhằm giúp trẻ phát triển một cách toàn diện.

Đối tượng

Có thể áp dụng cho tất cả cha mẹ học sinh/người chăm sóc có nhu cầu cần được hỗ trợ.

Đặc biệt quan tâm đến các cha mẹ/người chăm sóc có con ở trong hoàn cảnh đặc biệt như khuyết tật hay là nạn nhân của bạo hành, xâm hại.

Hoạt động và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

1) *Tìm hiểu nguyện vọng và nhu cầu của cha mẹ*

Tư vấn kỹ năng làm cha mẹ cần phải phù hợp với từng nhóm cha mẹ

Thu thập thông tin về nhu cầu và mối quan tâm của cha mẹ

Phân tích những khó khăn cha mẹ gặp phải trong việc nuôi dạy con cái

Xác định những kỹ năng cha mẹ cần để khắc phục các vấn đề hiện tại

Giúp cha mẹ đưa ra được những thông tin cụ thể về những vấn đề họ muốn thảo luận

Cần phải liên tục tìm hiểu nhu cầu của cha mẹ

2. Xây dựng tài liệu hướng dẫn kỹ năng làm cha mẹ tích cực

Các tài liệu hiện nay
có thể được chia thành
2 nhóm

Tài liệu viết về kiến
thức, kỹ năng chung

Tài liệu viết về kiến
thức, kỹ năng để giải
quyết các vấn đề cụ thể

Tài liệu viết về kiến thức, kỹ năng chung

– Cách nhận biết, đánh giá các phương pháp dạy trẻ, ví dụ dạy trẻ theo kiểu độc đoán, nhu nhược, lạnh lùng, bạo lực hay tích cực.

– Tìm hiểu về đặc điểm phát triển của trẻ và các nhu cầu cơ bản.

– Tác động các phương pháp dạy trẻ đến hành vi và cuộc sống của trẻ.

– Các nhóm quyền cơ bản của trẻ em.

– Một số luật pháp và quy định về việc chăm sóc, giáo dục, bảo vệ trẻ.

– Các kỹ năng làm cha mẹ tích cực: kỹ năng lắng nghe tích cực, kỹ năng khích lệ, kỹ năng quản lý tức giận và căng thẳng.

Tài liệu viết về kiến thức, kỹ năng để giải quyết các vấn đề:

–Kỹ năng giúp trẻ phát triển trí tuệ

–Kỹ năng giúp trẻ điều chỉnh hành vi

–Kỹ năng chăm sóc sức khỏe cho trẻ -

–Kỹ năng bảo vệ trẻ khỏi các hành vi xâm hại, bạo lực .

–Kỹ năng chăm sóc SKTT cho trẻ

–Kỹ năng chăm sóc trẻ trong bối cảnh COVID-19

–Kỹ năng bảo vệ trẻ khỏi những nguy cơ trên môi trường mạng

3) Tổ chức các buổi tư vấn

Chủ yếu tổ chức tư vấn nhóm thông qua các buổi sinh hoạt trực tiếp, yêu cầu có kế hoạch và cấu trúc tổ chức cụ thể

Cần có các mục tiêu cụ thể

Xác định những kết quả muốn đạt được khi kết thúc buổi sinh hoạt

Các hoạt động theo trình tự: phần đầu, phần giữa, và phần kết thúc

Mục tiêu, nội dung và hoạt động sẽ không giống nhau, nhưng trình tự như nhau

Vận dụng nhiều phương pháp: thảo luận, thuyết trình, video, trình diễn, đóng vai...

4. Giám sát và Đánh giá

–Giám sát là để theo dõi tiến trình; những điểm cha mẹ thích và không thích; những đề xuất.

–Giám sát thực hiện vào cuối mỗi buổi sinh hoạt thông qua chia sẻ ngắn gọn cảm nhận về buổi sinh hoạt

–Đánh giá được thực hiện trước và sau khi kết thúc một chương trình tư vấn

–Đánh giá về nhận thức và kỹ năng; khả năng vận dụng kiến thức và kỹ năng

–So sánh kết quả trước và sau khi kết thúc chương trình

Đánh giá thông qua trao đổi trực tiếp [cha mẹ, học sinh], thảo luận nhóm, điền vào phiếu đánh giá hoặc gửi tin nhắn, email

Lĩnh vực hoạt động 7 – Giáo dục kỹ luật tích cực trong trường học

Giáo dục kỷ luật tích cực và Trừng phạt

GDKL tích cực dựa trên nguyên tắc vì lợi ích tốt nhất của học sinh; không làm tổn thương đến thể xác và tinh thần của học sinh; có sự thỏa thuận giữa Giáo viên – Học sinh và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của học sinh

Trừng phạt là việc sử dụng vũ lực hay áp lực tâm lý, gây ra đau đớn về thể xác hoặc tổn thương tinh thần cho một cá nhân nào đó. Trừng phạt được sử dụng như một hình thức răn đe, giáo dục đối tượng khi có biểu hiện hành vi, thái độ không tuân thủ hoặc không phù hợp chuẩn mực chung

Đối tượng và Mục đích

ĐỐI TƯỢNG

Giáo dục kỹ luật tích cực áp dụng cho học sinh mắc khuyết điểm trong quá trình học tập và rèn luyện, vi phạm nội quy nhà trường, các quy chế, quy định của ngành Giáo dục

Giáo dục kỹ luật tích cực nhằm dạy và rèn luyện cho học sinh tính tự giác tuân theo các quy định và quy tắc đạo đức ở thời điểm trước mắt cũng như về lâu dài

MỤC ĐÍCH

Một số biện pháp GDKL tích cực

1. Khuyến bảo, động viên; nhắc nhở, phê bình riêng đối với học sinh mắc khuyết điểm.

2. Phối hợp với cha mẹ hoặc người giám hộ hợp pháp của học sinh để cùng thực hiện kế hoạch giáo dục, hỗ trợ học sinh sửa chữa khuyết điểm.

3. Tổ chức TVTL cho học sinh mắc khuyết điểm đang gặp khó khăn tâm lý.

4. Yêu cầu học sinh thực hiện một số nhiệm vụ học tập và rèn luyện đã được học sinh thỏa thuận, cam kết thực hiện theo nội quy của nhà trường.

Hoạt động cơ bản

Thông thường giáo viên chủ nhiệm có trách nhiệm phát hiện những học sinh có hành vi vi phạm hay hành vi lệch chuẩn và chủ động áp dụng các biện pháp kỷ luật tích cực

1. Xác định vấn đề của học sinh

2. Lựa chọn hình thức kỷ luật phù hợp

3. Lập kế hoạch giáo dục kỷ luật học sinh

5. Giám sát & đánh giá

4. Thực hiện kế hoạch

Nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

a) Hỗ trợ giải quyết các trường hợp phức tạp

–Phối hợp với giáo viên để xác định vấn đề của học sinh, bao gồm tìm hiểu nguyên nhân

–lựa chọn biện pháp KLTC đáp ứng: *Công bằng, Tôn trọng và Phù hợp với lứa tuổi*

–xây dựng kế hoạch để làm cơ sở tiến hành các hoạt động giáo dục cụ thể

–Phối hợp với giáo viên, cha mẹ và những người liên quan để đồng hành thực hiện những nhiệm vụ đã nêu trong kế hoạch

–Phối hợp theo dõi, cập nhật những diễn biến và biểu hiện của học sinh để có hỗ trợ kịp thời

Hoạt động cơ bản và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

b) Hỗ trợ xây dựng năng lực cho giáo viên

–Hiểu về quyền được bảo vệ, chăm sóc và giáo dục của trẻ em

–Có những kiến thức về tâm lý lứa tuổi; những hành vi lệch chuẩn thường gặp ở mỗi lứa tuổi

–Giúp giáo viên hiểu và thực hành được các phương pháp kỹ luật tích cực

–Giúp giáo viên thực hành các kỹ năng như: thể hiện sự tôn trọng, lắng nghe, thấu cảm, tư vấn thay đổi hành vi

–*Xây dựng năng lực thực hiện thông qua các hoạt động: hội thảo; tập huấn; tư vấn; cập nhật thông tin; chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm trong và ngoài nước; phối hợp giải quyết trường hợp*

**Lĩnh vực hoạt động 8 - Truyền thông nâng cao nhận thức
và thay đổi hành vi cho học sinh, cha mẹ và cán bộ,
giáo viên trong trường học**

Mục đích

Nâng cao nhận thức, thái độ của học sinh, cha mẹ học sinh, cán bộ, giáo viên trong trường học về các vấn đề của học sinh

Thúc đẩy thực hiện các hành vi chăm sóc, giáo dục và bảo vệ học sinh

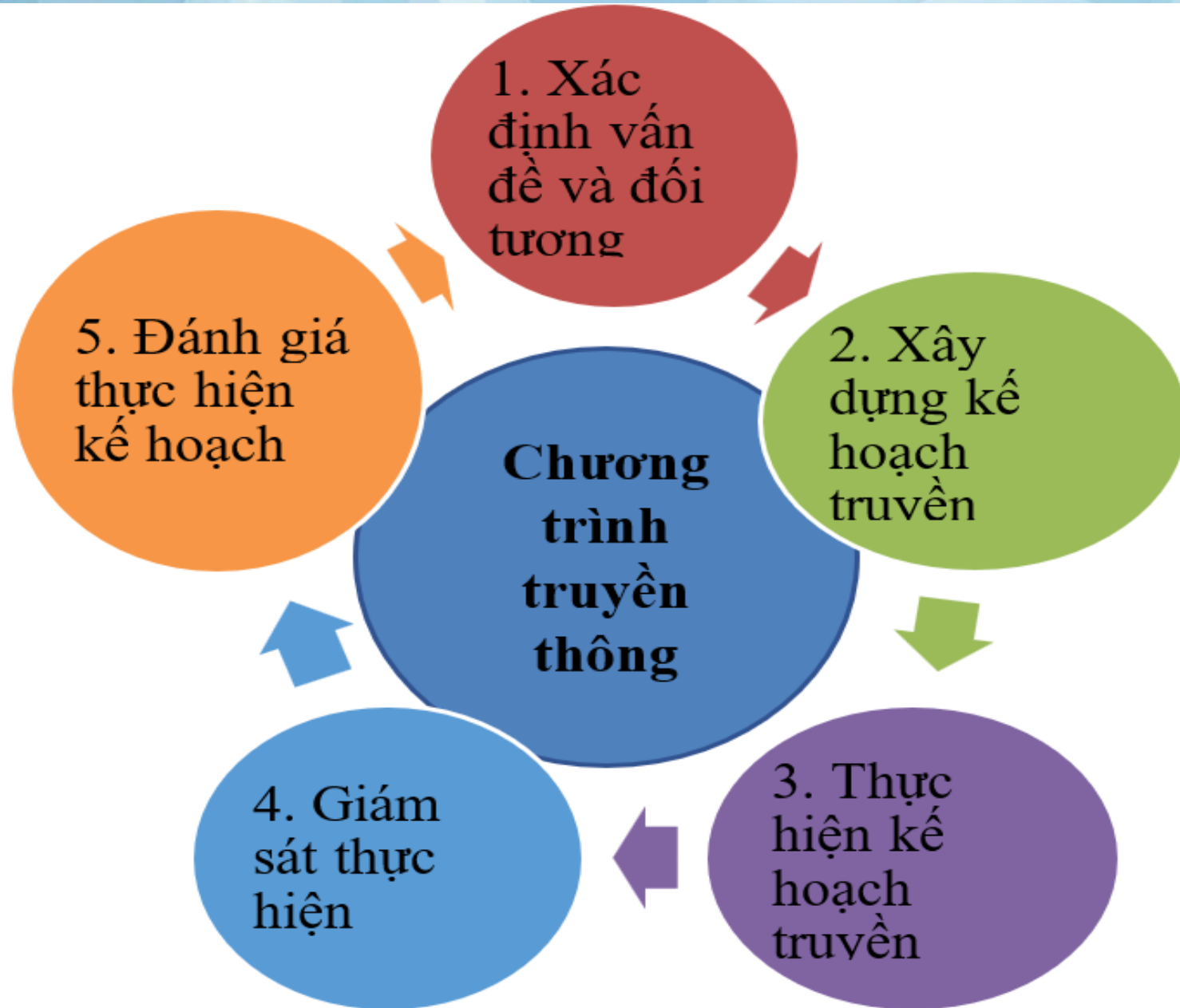
Đối tượng

Học sinh

Cha mẹ học sinh

Cán bộ, giáo viên trong trường

Sơ đồ chương trình truyền thông

Hoạt động và nhiệm vụ của tổ CTXH-TVTL

Tổ CTXH-TVTL có nhiệm vụ điều phối và phối hợp thực hiện chương trình truyền thông.

— Thực hiện đánh giá tìm hiểu các vấn đề cần truyền thông thay đổi hành vi thông qua các đợt khảo sát nhanh

- Xây dựng kế hoạch truyền thông có sự tham gia của những đối tượng có liên quan

- Xây dựng các thông điệp truyền thông và tài liệu truyền thông

- Phối hợp với cha mẹ, cán bộ và giáo viên trong nhà trường tổ chức các hoạt động truyền thông

- Giám sát các hoạt động truyền thông.

- Đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch truyền thông

V. Phối hợp trong và ngoài nhà trường

a. Phối hợp trong nhà trường

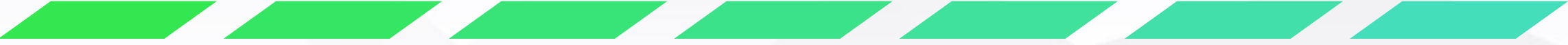
— Các bộ phận đều có trách nhiệm phối hợp tham gia thực hiện CTXH và TVTL.

- Nhà trường cần thành lập một “nhóm công tác” để tạo ra một cơ chế phối hợp giữa các bộ phận với nhau, chịu trách nhiệm thực hiện và giải trình công việc CTXH và TVTL.

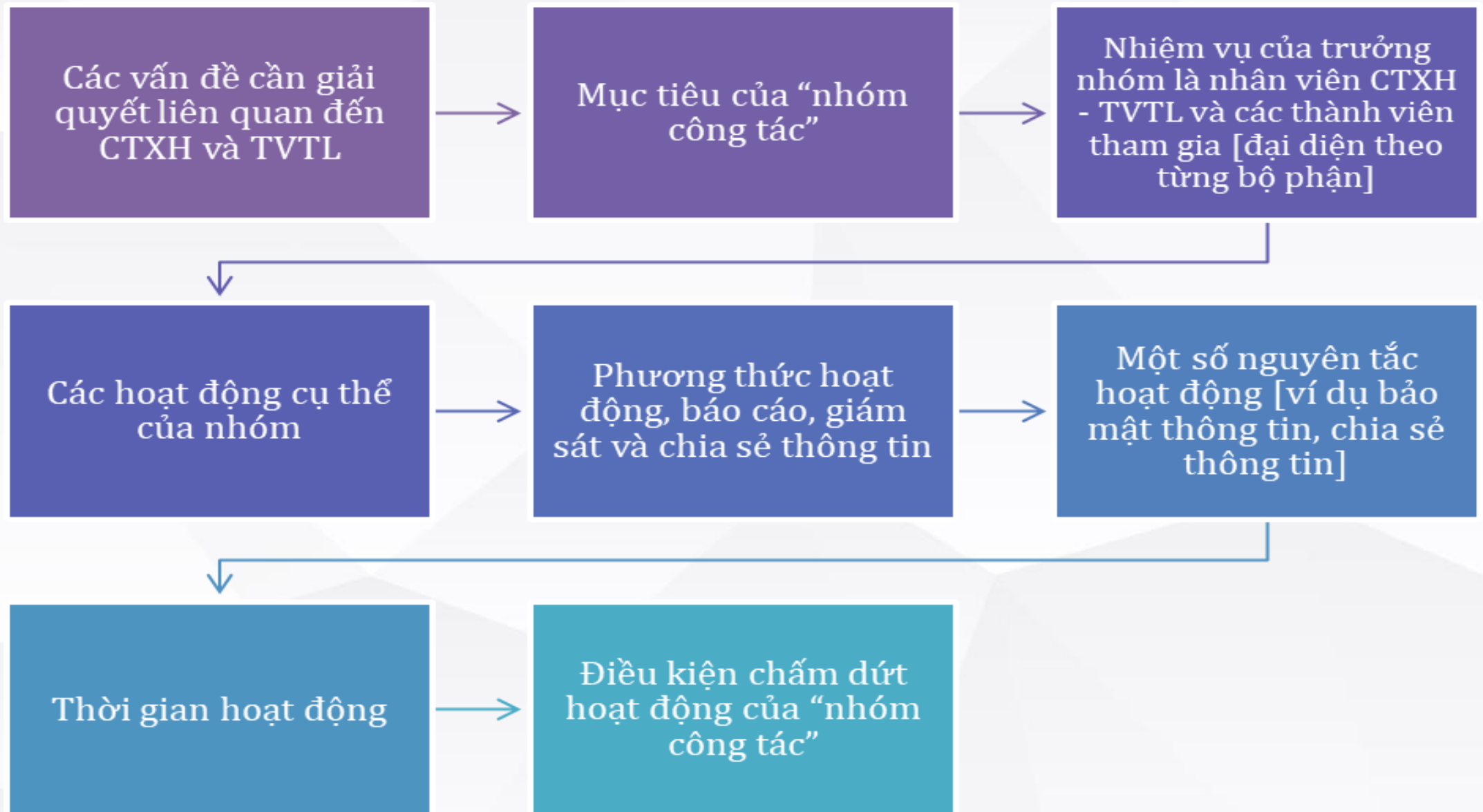
- “Nhóm công tác” có cán bộ CTXH–TVTL làm trưởng nhóm và có các thành viên đại diện cho các bộ phận khác nhau trong nhà trường.

- “Nhóm công tác” cần được thành lập chính thức bằng một quyết định của thủ trưởng đơn vị và kèm theo một quy chế hướng dẫn chi tiết về trách nhiệm và cơ chế hoạt động của nhóm.

Quy chế có nội dung cơ bản như sau:

Trách nhiệm của trưởng nhóm công tác

Tạo điều kiện và hỗ trợ các thành viên thực hiện hiệu quả công việc được giao; quản lý động lực của nhóm trong mọi thời điểm.

Đảm bảo đáp ứng các nhu cầu của thành viên về việc tiếp cận công bằng đến các phương tiện và điều kiện hoạt động, ví dụ cơ hội tập huấn nâng cao năng lực, các thiết bị hoạt động,...

Đảm bảo “nhóm công tác” có các nguồn lực cần thiết để hoạt động hiệu quả.

Giải quyết nhanh chóng các mối quan tâm và thắc mắc của thành viên liên quan đến công việc, cập nhật thường xuyên các thông tin, quan hệ đối tác liên quan đến cung cấp dịch vụ CTXH - TVTL.

b. Phối hợp liên ngành

–Ở các cấp tỉnh/thành phố, huyện/quận, xã/phường đều có các Ban điều hành, nhóm công tác liên ngành hay nhóm thường trực về “Chăm sóc, Giáo dục, Bảo vệ trẻ em”

Nhiệm vụ cơ bản là thực hiện và bảo vệ quyền trẻ em.

Đứng đầu của các Nhóm liên ngành là Chủ tịch/Phó chủ tịch UBND và có các thành viên bao gồm [nhưng không giới hạn] công an, LĐTBXH, tư pháp, y tế, giáo dục, khác...

Các Nhóm liên ngành ở mỗi cấp đều có quy chế hoạt động do UBND cấp đó phê duyệt.

Mục đích của nhóm liên ngành là để:

Tăng cường cung cấp dịch vụ đa dạng có chất lượng và kịp thời cho đối tượng hưởng lợi là trẻ em;

Xác định những công việc bị trùng lặp hoặc tương phản nhau để từ đó điều chỉnh để giúp đối tượng không bị rối về việc ai sẽ làm gì;

Xây dựng kế hoạch liên ngành thể hiện rõ hoạt động và trách nhiệm của các bên;

Chia sẻ, cập nhật những kiến thức, kinh nghiệm về chăm sóc giáo dục và bảo vệ trẻ em và hỗ trợ nhau làm việc hiệu quả hơn;

Xác định các vấn đề mang tính hệ thống có thể gây khó khăn cho đối tượng hưởng lợi và việc cung cấp dịch vụ đáp ứng nhu cầu của trẻ em, ví dụ các thủ tục chuyển tuyến;

Thống nhất được quy trình hoạt động có điều phối và phối hợp có thể mang lại những dịch vụ hoàn hảo hơn cho trẻ em và gia đình, ví dụ quy trình quản lý trường hợp, quy trình chuyển tuyến.

Vai trò, nhiệm vụ của các đơn vị tham gia Nhóm liên ngành

a) Ủy ban Nhân dân tỉnh/thành phố, huyện/quận, xã/phường: là đơn vị điều phối chỉ đạo:

Xây dựng cơ chế phối hợp liên ngành trong đó nêu rõ vai trò, nhiệm vụ của mỗi bên; nêu các hoạt động cụ thể trong phối hợp; và phương thức hoạt động

Điều phối nguồn lực [nhân lực và tài chính] để thực hiện hỗ trợ, can thiệp theo từng trường hợp cụ thể

Phê duyệt kế hoạch hỗ trợ, can thiệp liên ngành đáp ứng các vấn đề theo cá nhân trẻ và được nhóm liên ngành thông qua.

Giám sát chất lượng và tiến trình cung cấp dịch vụ liên ngành.

b) *Ngành LĐTBXH*: là cơ quan đầu mối hỗ trợ UBND thực hiện các chính sách cho trẻ em và điều phối việc cung cấp các dịch vụ giữa các cơ quan, tổ chức, cá nhân.

Tiếp nhận các thông báo, tố giác về các trường hợp liên quan đến xâm hại trẻ em.

Phối hợp xây dựng kế hoạch bảo vệ trẻ em.

Điều phối các hoạt động chăm sóc, bảo vệ trẻ em của các ngành và tổ chức; và tham mưu cho UBND việc kết nối, chuyển tuyến để đáp ứng các nhu cầu của trẻ em.

Tổ chức các cuộc họp, hội thảo, tập huấn chia sẻ những kiến thức, kinh nghiệm về chăm sóc, giáo dục, bảo vệ trẻ em.

Báo cáo kết quả hoạt động liên ngành cho UBND và cho Nhóm liên ngành.

Khuyến nghị những thủ tục và chính sách bảo vệ trẻ em phù hợp.

c) *Ngành Công an*: là một đơn vị phối hợp vừa đóng vai trò tiếp nhận trường hợp vừa có vai trò xử lý các trường hợp phi phạm quyền trẻ em

Phát hiện, tiếp nhận thông báo, tố giác trường hợp vi phạm quyền trẻ em, trẻ em bị xâm hại hay có nguy cơ bị xâm hại.

Tiến hành điều tra và xử lý các trường hợp phi phạm quyền trẻ em, xâm hại trẻ em. Trong trường hợp có thể, phối hợp với người làm công tác BVTE hay nhân viên xã hội để cùng phỏng vấn trẻ. Việc phối hợp cùng phỏng vấn trẻ sẽ giúp trẻ không phải nhắc lại nhiều lần những trải nghiệm tổn thương của mình.

Thực hiện các biện pháp ngăn chặn các hành vi xâm hại trẻ em, bảo vệ sự an toàn cho trẻ và những người cung cấp dịch vụ.

Cung cấp các thông tin hỗ trợ công tố viên trong việc quyết định xem khi nào thì nên truy tố hình sự.

Tham gia và tiến trình đánh giá nhu cầu và thực hiện kế hoạch hỗ trợ, can thiệp liên ngành về chăm sóc, bảo vệ trẻ em, và các hoạt động phối hợp khác.

d) *Ngành Y tế*: là tổ chức thành viên chịu trách nhiệm đối với sức khỏe về thể chất và tinh thần cho trẻ em

– Phát hiện và thu thập chứng cứ những trường hợp có quan ngại về xâm hại trẻ em trong quá trình trẻ thăm khám, điều trị tại cơ sở y tế hoặc thông qua các cuộc thăm viếng gia đình

– Thông báo cho các đơn vị có chức năng tiếp nhận trường hợp có quan ngại về xâm hại trẻ em

– Chăm sóc, điều trị trường hợp trẻ em bị tổn hại về thể chất, tinh thần; thực hiện xét nghiệm pháp y khi có yêu cầu

– Cung cấp các thông tin, bằng chứng phục vụ cho công tác điều tra, truy tố, xét xử

– Tham gia và tiến trình đánh giá nhu cầu và thực hiện kế hoạch hỗ trợ, can thiệp liên ngành cho trẻ em bị xâm hại hay có nguy cơ, và các hoạt động phối hợp khác.

e) *Ngành Giáo dục*: là tổ chức thành viên chịu trách nhiệm hỗ trợ và bảo vệ học sinh cũng như cung cấp một số các dịch vụ phúc lợi trẻ em như tư vấn, tham vấn, hòa giải...

Phát hiện và thông báo cho các đơn vị chức năng về những quan ngại hay tố giác liên quan đến các hành vi vi phạm quyền học sinh, xâm hại học sinh;

Tham gia hỗ trợ quá trình điều tra những lời cáo buộc hoặc những trường hợp nghi ngờ có học sinh bị xâm hại hoặc bỏ rơi khi có yêu cầu;

Phối hợp với UBND xã thực hiện đánh giá và xây dựng kế hoạch hỗ trợ, can thiệp liên ngành;

Chủ động thực hiện công tác phòng ngừa vi phạm quyền trẻ em, cung cấp các dịch vụ hỗ trợ như tham vấn, tư vấn, và các hoạt động khác liên quan đến giáo dục nhằm đảm bảo quyền được đi học của trẻ em.

f) *Trung tâm CTXH tỉnh/huyện*: là đơn vị thành viên cung cấp dịch vụ chăm sóc và bảo vệ trẻ em

Cung cấp các dịch vụ chuyên sâu về CTXH và bảo vệ trẻ em;

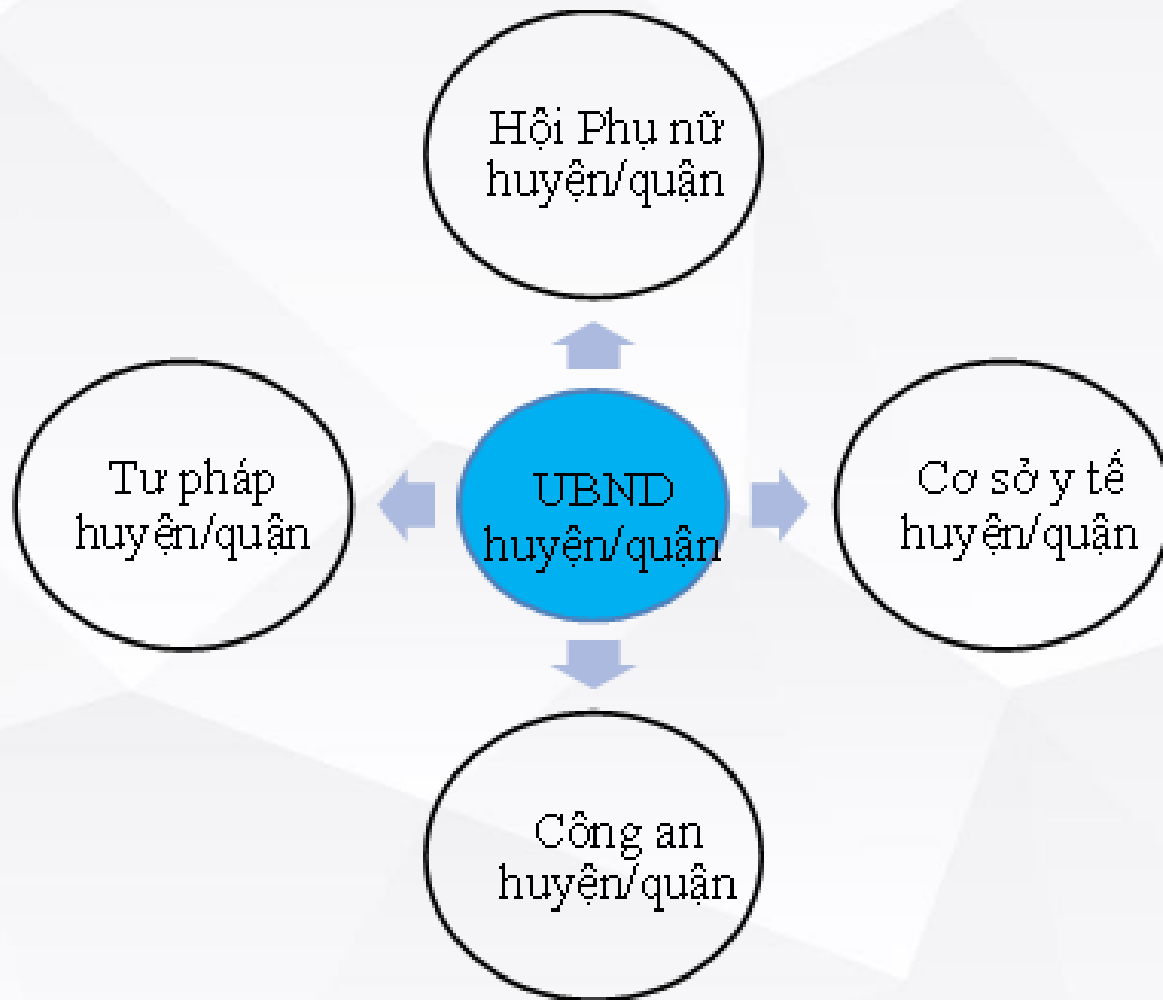
Hỗ trợ kỹ thuật cho các cán bộ thực hành cấp cơ sở thực hiện các dịch vụ chuyên sâu về chăm sóc, bảo vệ trẻ em;

Hỗ trợ UBND, Phòng/Sở LĐTBXH thực hiện các trường hợp chuyển gửi trẻ em đến các dịch vụ chăm sóc, bảo vệ trẻ em phù hợp;

Thực hiện vận động chính sách, vận động xã hội và vận động nguồn lực để hỗ trợ thực hiện quyền trẻ em.

Các hình thức kết nối, chuyển tuyến dịch vụ của Nhóm liên ngành

Kết nối, chuyển tuyến tại cùng một cấp

Các hình thức kết nối, chuyển tuyến dịch vụ của Nhóm liên ngành

Kết nối, chuyển tuyến trong cùng một hệ thống

Các các cơ quan, tổ chức thường có một hệ thống chuyên ngành dọc, ví dụ:

- Trạm y tế xã, Bệnh viện Huyện, Bệnh viện Thành phố
- Cán bộ xã hội cấp xã, Phòng LĐTBXH, Sở LĐTBXH và/hoặc Trung tâm dịch vụ CTXH.
- Công an xã, Công an huyện, công an tỉnh
- UBND xã/phường, UBND quận huyện, các Sở ban ngành liên quan

Y tế tỉnh/TƯ

Y tế huyện

Y tế xã

Các hình thức kết nối, chuyển tuyến dịch vụ của Nhóm liên ngành

Kết nối, chuyển tuyến đa dạng

c. Một số yêu cầu trong phối hợp liên ngành

Nắm rõ bối cảnh, hệ thống các cơ quan, tổ chức thực hiện quyền chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em tại địa phương và nắm rõ quy chế vận hành của Nhóm liên ngành.

Xác định rõ mục tiêu, lĩnh vực hoạt động và trách nhiệm của các ngành thành viên thuộc Nhóm liên ngành nhóm để có thể chủ động liên hệ chia sẻ kinh nghiệm và thông báo, chuyển gửi trường hợp.

Nắm rõ các quy trình cung cấp dịch vụ liên ngành mà Nhóm liên ngành đang vận hành,

Tích cực tham gia hoạt động của Nhóm liên ngành thông qua chia sẻ thông tin, trao đổi ý kiến và ra quyết định, cũng như tham gia vào tiến trình giám sát, đánh giá, lập kế hoạch và cung cấp dịch vụ.

Cập nhật thường xuyên cho Nhóm liên ngành những thay đổi liên quan đến cán bộ đầu mối về CTXH - TVTL, chính sách, hướng dẫn của ngành giáo dục trong công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em.

Phối hợp giữa nhà trường và gia đình

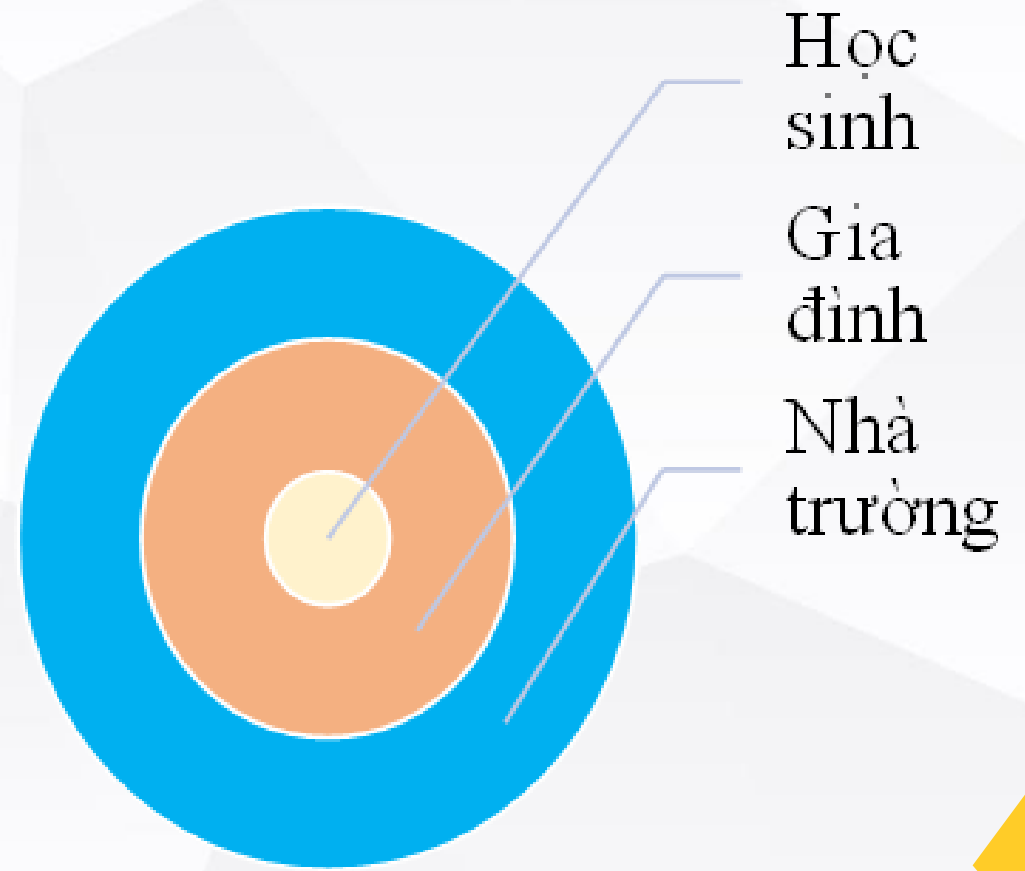
Mục đích của phối hợp giữa gia đình – trường học là nhằm thúc đẩy đáp ứng các nhu cầu về giáo dục, xã hội, tâm lý và phát triển của học sinh để đảm bảo học sinh học tập tốt.

Tổ CTXH– TVTL cần chủ động, sáng tạo đưa ra những sáng kiến cải thiện mối quan hệ giữa trường học và gia đình.

Tổ CTXH– TVTL phải cần đến những kiến thức và kỹ năng cụ thể để phát triển các mối quan hệ nhà trường - gia đình, khả năng điều phối để tạo ra một môi trường thân thiện tạo điều kiện cho mối quan hệ này phát triển mạnh mẽ.

Phối hợp giữa nhà trường và gia đình

Hoạt động:

- Hỗ trợ giải quyết trực tiếp các vấn đề của học sinh như bỏ học, bắt nạt, bạo lực, có vấn đề tâm lý, có hành vi lệch chuẩn v.v. thông qua hòa giải, tư vấn, cung cấp kỹ năng giải quyết vấn đề
- Hỗ trợ cải thiện môi trường chăm sóc học sinh như cải thiện kinh tế gia đình, hỗ trợ tiếp cận đến các dịch vụ y tế, chăm sóc SKTT, các dịch vụ hỗ trợ tâm lý – xã hội
- Thực hiện hỗ trợ mang tính lâu dài, giải quyết bền vững gốc rễ vấn đề thông qua vận động chính sách và vận động nguồn lực

Phương pháp:

- Phương pháp theo cá nhân như viếng thăm gia đình
- Phương pháp theo nhóm như họp cha mẹ học sinh, các hoạt động thông qua ban cha mẹ học sinh, hội thảo, truyền thông.
- Sử dụng internet và các trang mạng xã hội

Yêu cầu:

- Thiết lập sự tin cậy với gia đình để đảm bảo có sự phối hợp của họ trong việc thực hiện hoạt động hỗ trợ.
- Yêu cầu có các kỹ năng chuyên nghiệp để làm việc với gia đình một cách hiệu quả, chẳng hạn như tận tâm trong việc hỗ trợ trực tiếp, lắng nghe, thấu hiểu và khích lệ sự tham gia của các thành viên gia đình.
- Giữ liên lạc thường xuyên với gia đình để thông báo diễn biến các hoạt động giúp đỡ từ các Nhóm công tác của nhà trường và Nhóm liên ngành của UBND.
- Kết nối gia đình với các tiểu hệ thống để có được sự giúp đỡ tích cực nhất với vấn đề của học sinh.

VI. Điều kiện cơ sở vật chất

Phòng làm việc của tổ CTXH-TVTL

Tổ CTXH – TVTL
có phòng làm
việc riêng

–Phòng làm
việc CTXH –
TVTL được
đảm bảo về an
toàn, thân
thiện, có lợi
cho sức khỏe
và tinh thần
của các đối
tượng

–Vị trí phòng
làm việc nên
được đặt ở vị
trí thuận tiện
cho các hoạt
động của tổ
CTXH – TVTL,
gần khu vực
học sinh có thể
tiếp cận dễ
dàng.

Cần đảm bảo
yếu tố riêng tư
cho việc thực
hiện các hoạt
động tư vấn,
tham vấn.

Không gian tham vấn cá nhân

<http://johanblixt.blogg.se/category/allmant-35.html>

<http://www.allsaintshuthwaite.co.uk/index.php/facilities/consultation-room/>

Không gian tham vấn nhóm

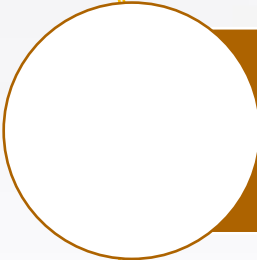

Trang thiết bị làm việc của tổ CTXH – TVTL

Bố trí tủ hồ sơ có khóa an toàn, bảo đảm bí mật và thuận tiện cho việc sử dụng

Trang bị điện thoại, máy tính và mạng internet để tổ CTXH–TVTL có thể kết nối được với học sinh, cha mẹ và các cán bộ, giáo viên khác trong trường học và hệ thống bên ngoài trường học

Bố trí bàn ghế, một số trang thiết bị (như tranh, bút màu, bảng di động) hỗ trợ cho các hoạt động tư vấn, hoạt động nhóm, giáo dục các kỹ năng xã hội

thank
you